

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 7
Vasario - February 17, 1984

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Juri Andropov, Sovietų Sąjungos prezidentas, sulaukęs 69 m. amžiaus, vasario 9 mirė Kremliuje. Šis Sovietų Sąjungos vadovas pareigas perėmė 1982 lapkričio mėn. po L. Brežnevo mirties. Po 1983 rugpjūčio 18 niekad viešai nebepasirodė. Oficiali nepasirodymo priežastis buvo skelbiama Andropovo persiėmimas. Oficialus pranešimas apie Andropovo mirtį paskelbtas tik 22 valandom praėjus po jo mirties. Dar šešiom valandom praėjus, paskelbta ir mirties priežastis — įstačius nusiūpimas, aukštas kraujo spaudimas ir cukrinė liga.

Libane po kelias dienas trukusių kovų, kurių metu žuvo per 100 ir buvo sužeista keli šimtai žmonių, įsigalėjo Sirijos remiama mahometonų milicija ir druzai. Libano armija, kuria rėmėsi prezidento Gemajel vyriausybė, subirėjo, nes 40 proc. mahometonų karių iš armijos pasitraukė ir perėjo į mahometonų milicijos pusę. Shafik al-Wazzan vadovaujamas ministrų kabinetas atsistatydino. JAV numato savo taikos priežiūros dalinius iš Beirut aerodromo perkeldinti į Viduržemio jūros veikiančius karo laivus.

Sov. S-gos Aukšč. taryba priėmė įstatymą, numatantį kalėjimo bausmes valdžios tarnautojams už ūkinių, mokslinių, technologinių ir kitokių paslapčių perdavinėjimą užsieniečiams.

JAV į erdvę išmestą erdvėlaivį Challenger lydėjo nesėkmės: jo į erdvę išmesti du komunikacijos satelitai nepateko į jiem numatytą skriejimo taką, o bandomasis balionas susprogo. Tačiau šias nesėkmes išlygino pirmas pasaulyje astronautų laisvas pasivaikščiavimas erdvėje, nutolus nuo erdvėlaivio net per 300 pėdų.

Etiopijos komunistinė vyriausybė areštavo 17 asmenų, kurių tarpe trys pulkininkus už kenkimą Etiopijos komunistinei revoliucijai ir įsakė išvykti 4 JAV diplomatams. JAV dėlto įsakė išvykti 2 Etiopijos diplomatams, kurių vienas nutraukė bet kurios ryšius su savo vyriausybe ir pasiprašė teisės pasilikti JAV.

Izraelio taikos grupės suruoštos demonstracijos dalyvavo apie 30,000 žmonių ir reikalavo, kad Izraelis pasitrauktų iš Libano.

Valst. sekretoriui Shultz besilankant Brazilijoje, buvo pasirašyta sutartis aprūpinti Brazilijos kuriamą karo pramonę modernia technologija. Anksčiau pasirašyta tokia sutartis prezidento Carter buvo nutraukta dėl Brazilijos vykusių žmogaus teisių pažeidimų.

Europos parlamento prezidentas Pieter Dankert, lankydamasis Izraelyje, aštriai kritikavo Izraelio vedamą Art. Rytų politiką, žydų kolonijų steigimą okupuotose arabų žemėse ir invaziją į Libaną.

Norvegijos ryšium su areštuoto sovietų šnipo Arne Treholt veikla vyriausybė įsakė tuoj pat išvykti 5 sovietų diplomatus ir įteikė Lietuvos S-gai labai griežtą notą.

Argentina ir Britanija pradėjo aptarimus dėl Falklando salų ateities. Derybom tarpininkauja Šveicarija ir Brazilija.

Venecuelos naujasis prezidentas Jaime Lusinchi, pradėdamas eiti pareigas, pasižadėjo išmokėti visas valstybės skolas ir įspėjo gyventojus, kad teks kelerius metus pakentėti.

IŠRAŠAI IŠ KUN. A. SVARINSKO BYLOS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 59

Kun. Alfonso Svarinsko byla turi 5465 puslapius.

Šis Kronikos numeris ir pateikia išrašus iš jo bylos. Pradžioje surašo, kad teismas nekviečia tokių ir tokių liudytojų, nes jų parodymais nustatytas aplinkybės galima patikrinti ir kitais įrodymų šaltiniais. Tikrumoje tie liudininkai jiems būtų buvę kenksmingi.

Liudijančių apie jo pamokslus buvo 21. Į teismą 3 neatvyko. Iš jų 11 buvo partinių, 4 komjaunuoliai, 4 nepartiniai.

Kas teisė?

Teisė: LTSR aukščiausiojo teismo pirmininko pavaduotojas M. Ignotas, tarėjai P. E. Treininė ir A. Jašmantas. Sekretorė V. Čaikauskaitė. Tardytojui talkino 5 saugumo tardytojai: papulkininkis Markevičius, majorai: Pilelis, Rainys, kapt. Jurkšta ir vyr. leit. Vydžėnas.

Teisiamasis siekė susilpninti tarybų valdžią

Išnagrinėjus bylą, teisminė kolegija nutarė: teisiamasis A. Svarinskas, siekdamas susilpninti tarybų valdžią ir dangstydamasis tikinčiųjų teisių gynimu nuo 1978 iki 1983 sausio mėn. sistemingai raštu ir žodžiu šmeižė tarybų valdžią ir visuomeninę santvarką, ragino prieš ją kovoti. Žemino TSRS tarptautinį prestižą.

Pamoksluose tikintiesiems bei taip vadinamo Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komiteto vardu paruoštuose dokumentuose A. Svarinskas pateikdavo iškraipytus arba išgalvotus faktus ir šmeižikiškus prasimanymus, aukštino asmenis, veikusius prieš tarybų santvarką, ir skatino pasekti jų pavyzdžiu, ragino laužyti tarybinius įstatymus, reguliuojančius Bažnyčios atskirumą nuo valstybės, ir nepaklusti vietinės valdžios organams.

Pamokslų iš pradžių buvo 29, bet sugedo užrašytos magnetofono juostelės, todėl paliko tik 18: 4 Kybartuose, 4 Kalvarijoje, 3 Viduklėje, 2 Šiluvoje, 1 Žagarėje, 1 Pagramantėje ir 1 Veiviržėnuose.

Štai ką apie pamokslus kalba kaltinamasis teismo sprendimas:

Propagavo pasipriešinimo idėją

Juose teigė, kad valdžios organai administracinėmis priemonėmis varžė pagrindines tikinčiųjų ir Bažnyčios teises, ypač diskriminavo tikintįjį jaunimą ir moksleiviją, persekiojo tikinčiuosius ir dvasiškius, sąmoningai nekovojo su dvasiškių ir bažnyčių užpuolimais, nesiekė išaiškinti tikrųjų kunigų žudikų.

Neslėpdamas savo priešiško tarybinei santvarkai, A. Svarinskas pamoksluose įrodinėjo, kad tarybų Lietuvos socialinio gyvenimo būdo pasėkoje plačiai paplitusios tokios moralinės vadydos kaip girtavimas, tinginaviimas, alkoholizmas, chuliganizmas, paleistuvystė ir venerinės ligos.

A. Svarinskas ragino daugiau jėgų ir laiko skirti vadinamam "Tautos atgimimo" reikalui, propagavo pasipriešinimą tarybinės santvarkos idėjai.

Be leidimo įkūrė komitetą

Plėtodamas antitarybinę veiklą, A. Svarinskas kartu su kitais asmenimis, neturėdamas

jokių įgaliojimų ir valdžios organo leidimo, 1978 lapkričio 13 pasivadino Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetu. Jos vardu platino tekstus. 1978-1982 rugsėjo laikotarpy paruošė nemažiau kaip 51 dokumentą.

Tuo tikslu 1978 lapkričio 22 Maskvoje V. Kapitančiuko bute taip vadinamo "Kriščioniškojo komiteto" narių suruoštame susirinkime su buržuaziniais valdžios atstovais A. Svarinskas perdavė buržuaziam korespondentam pirmuosius 4 "Katalikų komiteto" dokumentus, o 1979 birželio mėn. Kaune, A. Zdamensko bute, perdavė JAV turistui Valdemarui Cukurui tris "Komiteto" dokumentus (Nr. 12, 15 ir 17)...

Užsienio buržuazinės propagandos organai šmeižikiško "Katalikų komiteto" raštus plačiai panaudojo veiklai prieš Tarybų santvarką, talpino įvairiuose leidiniuose, transliavo antitarybinėse radijo laidose.

Pasirašė raštą popiežiumi ir JAV prezidentui

A. Svarinskas 1978 lapkričio 22 dalyvavo, kuriant ir pats pasirašė bendrą kitai vadinamo "kriščioniškojo komiteto" raštą, adresuotą popiežiumi Jonui Pauliui II, kitiems Kriščionių Bažnyčios vadams ir bendruomenių komitetams, ginantiems tiktinį prestižą.

(nukelta į 2 psl.)



Kauno įgula 1919 gegužės 12 prisiekia laikinajai Lietuvos respublikos konstitucijai. Tai buvo pirmoji Lietuvos kariuomenės prisaiška. Gi laikinoji Lietuvos konstitucija buvo priimta Lietuvos Tarybos 1919 balandžio mėnesį. Taryba, pasirašiusi Lietuvos atstatymo nepriklausomybės aktą, vadinosi jau Lietuvos Valstybės taryba, ir ji veikė trejus metus, — nuo 1917, nuo Vilniaus konferencijos, iki 1920 steigiamojo seimo

LIETUVIŲ IŠKILMĖS ROMOJE ŠV. KAZIMIERO SUKAKTIES PROGA

Iškilmų tiesioginė bei pagrindinė esmė yra religinė. Pagerbime šv. Kazimierą, minint 500 metų sukaktį nuo jo mirties, bet taip pat dalyvausime Šv. Metų maldinėj kelyje.

Įvairios grupės iš įvairių kraštų atvyks tarp vasario 29 ir kovo 2. Visus priimsime ir paglobosime, kad visi galėtų jaustis ir kaip maldininkai ir kaip turistai: atvykę pasimelsti ir pažinti Romą.

Vasario 28, antradienį, 10 val. ryto lietuviškos mišios Laterano bazilikoje. Jas aukos vienas iš lietuvių vyskupų. Mišių metu dalyviai galės giedoti lietuviškas giesmes. Po mišių bus galima susipažinti su bazilika bei jos istorinėmis ir meninėmis vertybėmis.

Kovo 2, penktadienį, 10 val.

kinčiųjų teises, JAV prezidentui Carteriui.

Šiame dokumente teigiama, kad Tarybų Sąjungoje persekiojami tikintieji. Užsienio institucijos provokuojamos kištis į TSRS vidaus reikalus, siekiama skatinti propagandinę kampaniją prieš TSRS.

Organizavo parašų rinkimą

Antitarybiniais tikslais A. Svarinskas 1982 vasario mėn. sukūręs paskelbė Viduklės bažnyčioje tikintiesiems bei, pats pasirašęs, suorganizavo parašų rinkimą po pareiškimu, adresuotu LKP centro komiteto pirmajam sekretoriui. Pareiškime rašė apie tariamą tikinčiojo jaunimo terorizavimą bei persekiojimą Lietuvos miestuose ir rajonuose. Rašto tekstas buvo patalpintas "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" nr. 54. Išplatintas netik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

A. Svarinskas 1980 įsigijo ir laikė savo namuose penkias antitarybinio straipsnio, patalpinto antitarybiniam rinkinyje "Kontinent" fotokopijas bei vadinamojo Tatjanos Velikanovos gynimo komiteto informacinio biuletenio Nr. 2. Tris minėtas straipsnių fotokopijas 1980 birželio 17 savo bute Viduklėje platino tikslu perdavė Gustavui Gudanavičiui.

(nukelta į 2 psl.)



NIJOLĖS SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI

Tavo gailestingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas

(Ps. 22, 6)

4— ČEKISTAI BLOGESNI UŽ FAŠISTUS

(Protestuoju prieš chuliganizmą)

Pareiškime protestavau prieš moralinį chuliganizmą, kuriuo per tardymus užsimoja čekistai: papulk. Petruskevičius, majoras Rimkus ir Kažys. Jie, grasindami psichiatrine liginine, prievartauja duoti parodymus.

Pareiškime pabrėžiau, kad aš ne prieš psichikspertyzę, bet prieš tą nuolatinių čekistų tyčiojimąsi iš žmogaus orumo ir kad aš sutinku geriau, jog jie mane muštų, nes fizinės žaizdos užgyja greičiau nei moralinės traumos. Jei tardytojai nenutrauks šio chuliganizmo, atsiskaus eiti į tardymus.

Maždaug 2 savaites manęs nevedė tardyti, o po to gavau iš KGB prokuroro Bakučionio šitokią atsakymą: "Tardytojai turi teisę daryti psichikspertyzę, bet šiuo atveju nemato tam reikalo."

(Mes tokios nematėm)

Kažys mane tardė tik vieną dieną. Po Bakučionio atsakymo į protesto pareiškimą mane tardyti pradėjo nusipelnęs čekistas Vytautas Pilelis. Kai karėvis nuvedė mane į tardymą, Pilelis paklausė: "Tai ką, skundiesi?" "Nesiskundžiu, o protestuoju," — atsakiau jam.

"Matai, — tęsė čekistas, — aš

dirbu čia virš 20 metų. Visokių vyrų ažuolų per tą laiką mačiau... Savaitę, kitą, jie šiočią tokią nuotaiką išlaikydavo, o po to visi nosis nuleisdavo... O tu čia, tokiose tai sąlygose, jau penktas mėnuo nuo ryto iki vakaro šypsodamasi vaikštai. Mes tokių nematėme."

(Sąžinės ramybą už viską brangesnę)

"Ne dėl geros nuotaikos jūsų kolegos čekistai mane psichiatrine liginine baugino, o kad parodymų neduodu", — pertraukiau Pilelio kalbą. "Vot, duotumei bent vieną parodymą ir išleistume tave namo", — melagingai žadėjo Pilelis.

"Jei jūs man duotumėte ir 1000-čiai metų jaunystę, bei visa, kas yra gražiausio pasaulyje, už vieną parodymą, dėl kurio kas nors turėtų nemalonumų, tai tie metai man pragaru virsytų. Jei gi ir visą gyvenimą psichiatrinėje laikytumėte, bet aš žinočiau, kad niekas dėl manęs nenukentėjo, tai ir ten šypsodamasi vaikščiočiau. Sąžinės ramybė brangesnė už laisvę ir gyvybę. Aš gi nesuprantu, kaip jūs, kurio sąžinę slegia tiek daug nekaltų žmonių pralieto kraujo ir ašarų, galite naktimis miegoti?! Sutikčiau tūkstantį kartų mirti, nei vieną sekundę su jūsų sąžine laisvėje būti!"

(Čekistas nuleido galvą)

Maj. Pilelis nubalo ir nuleido galvą. Trumpam jis tarsi suakmenėjo. Supratau, kad jis žino savo niekšybės gilumą, bet, nebeturi jėgų, o gal ir noro iš to liūno pakilti. (Jau sugrįžus iš Sibiro sužinojau, kad tikrai Pilelio praėitis yra baisi.)

Po kiek laiko vargšas čekistas pakėlė galvą ir piktai pagrasino: "Jei taip, tai mes šiandien pat iš saugumo išvežame namo, o tavo vardu, tarsi tu išdavei žmones, darome kratas ir areštus. (Čia jis pavardėmis išvardija eilę geriausių žmonių). Mums nieko nereikia po protokolo sufalsifikuoti tavo parašą. Ir vot — ir tavieji nuo tavęs, kaip išdavikės, nusigręš; ir mes tau "labas" nesakysime..."

"Išgąsdinote, — nusišypsojau, — tegul nuo manęs visų nusigrežia, man nereikia žmonių pripažinimo. Man reikia tik vieno, kad mano sąžinė būtų rami. O savo nelaimingąjį "labas" sau pasilikite".

(Mes viską žinome)

"Mes ir taip viską žinome," — nenusileido Pilelis. "Jei viską žinote, tai dėl ko mane tardote?" — paklausiau jo. "Ne visai viską, — paaiškino, — bet daug ką..." Ir kad mane išgąsdintų pradėjo pasakoti: "Tokią tai dieną, tokią tai valandą, tas ir tas (viską tiksliai) buvo pas tave, tu vaisingai slyvų kompotu..."

Pajutau nerimą, kad nepajaičiuotų nekaltų žmonių. Mintimis paprašiau Gerojo Dievo, kad padėtų man. Staiga prisiminiau, tik ką kameroje įvykusį labai

(nukelta į 2 psl.)

taip pat audiencijoj pas popiežių.

Minėjimas yra skirtas lietuviams ir Lietuvai. Svarbu, kad būtų kuo daugiau dalyvių.

Šv. Kazimiero 500 metų jubiliejus Romos komitetas

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Poetė Judita Vaičiūnaitė šių metų "Literatūros ir meno" laikraštyje (nr. 3) trumpai recenzuoja 1983 m. pavergtoje Lietuvoje išleistas pirmąsias poezijos knygas. Deja, jų tėra tik penkios. Periodinėje spaudoje vis pasirodo naujų vardu, bet kelias nuo pirmojo išspausdinto eilėraščio iki pirmosios knygos yra ilgas ir sunkus. Rankraštis turi praeiti pro kelias partijos ir leidyklos cenzūras. O tai kartais trunka net keliolika metų. Ir 1983 metų debiutantas Arūnas Kasperavičius pirmosios knygos turėjo laukti net 15 metų. Tai laimingaisiais reikia laikyti tuos, kuriems nereikėjo taip ilgai laukti. Štai tie penki 1983 metų pirmosios poezijos knygos autoriai:

Paulina Žemgulytė — rinkinys "Iš žilvičio šakos" pasižymi išsiskirkimo atvirumu, lakoniškumu.

Julija Jakentaite — jos rinkinys "Kadagio uoga". Jos poezijoje atsiveria Džukijos smiltynai, grikių laukai, kadagnai. Tas džukiškas peizažas yra poetės originalumo bruožas.

Edmundas Kelmickas — jo rinkinys "Duryš už durų". Šis autorius linkęs į savotišką uždaramą.

Vladas Braziūnas jo rinkinys "Slenka žaibas" neriasi į abstrakcijas, į protinius samprotavimus. Jo žodynas kupinas tarptautinių ir šiaip retų žodžių.

Ramūnas Kasperavičius — jo rinkinys "Ramios saulės metai" išreiškia ilgai brandintą vidinį nerimą.

— Norėdama Lietuvos teatrus paskatinti daugiau paruošti vaidinimų vaikams, Kultūros ministerija mažomis pinigėmis premijomis apdovanojo Šiaulių, Panevėžio, Klaipėdos, Vilniaus lietuvių dramos teatrus ir Vilniaus rusų teatrą. Taip pat apdovanoti tų vaidinimų režisieriai, dailininkai, muzikai, žymesnieji aktoriai.

— Panevėžyje surengtoje dailės parodoje savo kūrinius buvo išstatę trys žinomi dailininkai: S. Nenorta su 40 tapybos darbų, R. Čarna iškabino per 40 grafikos darbų — tarp jų daug žymių žmonių portretų, keramikė G. Jacėnaitė parodė per 100 lipdinių — kai kurie jų grupinės kompozicijos, humoristinės figūros.

— Lietuviškos knygos, fotografijos ir grafikos paroda iš Varšuvos sausio mėnesį perkelta į aukštosios Silezijos pramonės miestą Sasnovce. Paroda pavadinta "Tarybų Lietuva". Knygų

Švedijos diplomato Raoul Wallenberg, kuris antrojo Didžiojo karo metu išgelbėjo daug žydų ir kuris 1945 dingo sovietų armijai užėmus Vengriją, pusbrolis Guy von Dardel iškelė federaliniam teisme Sov. S-gai 39 mil. dol. civilinį ieškinį ir reikalauja, kad Sov. S-ga oficialiai pasakytų, kas su Wallenberg įvyko.

Sov. S-gos profesinės moterys prieš antrąjį karą sudarė tik 36 proc. visų profesijas turinčių žmonių, o 1980 jos pasiekė net 59 proc.

Europos nusiginklavimo ir saugumo konferencijoj Stockholme Sovietų Sąjungos delegatas Igor Y. Andropov apkaltino Vakarų, kad jie ruošiasi sukelti branduolinį karą. JAV delegacijos pirmininkas James E. Goodby atkirto, kad tokie tvirtinimai ne tik neatitinka tiesos ir yra neteisingi, bet nuodija konferencijos atmosferą ir ją sumenkina.

Afganistano Shomali slėny per sovietų kariuomenės vykdytus valymus buvo sunaikinta keli šimtai žmonių. Sovietų kariai dūrtuvais badė moteris ir vaikus ir degino namus. Partizanai puolant žuvo 50 sovietų karių.

Mozambique vyriausybė ištrėmė ten veikusį Afrikos tautinio kongreso prieš Pietų Afriką kovojančių partizanų vadą Joe Slovo, Lietuvoj gimusį komunistą.

Cilės vyriausybė atsisakė ištrėmti pagal Izraelio reikalavimą ten per 20 metų prisiglaudusių vokiečių Walter Rauff, kaltinamą kilnojimųjų dujų kamerų žydams naikinti statybą.

skyrėje yra nemaža rusiškų ir lenkiškų knygų.

— Vilniuje, vieno kinoteatro foje buvo surengta fotografijų paroda, skirta Dariaus ir Girėno transatlantiniam skrydžiui paminėti ir pagerbti.

Pr. N.

Sprendimas

Cukurui išvežti į užsienį.

Toliau rašoma, kad kaltė įrodyta. Suminėta eilė liudytojų, cituojamos pamokslų ištraukos, kur jis pasisako prieš ideologinį chuliganizmą, girtuokliavimą, bedievybę ir kita.

Teisminė kolegija nusprendė: Alfonsą Svarinską, Vaclavo sūnų, pripažinti kaltu, padarius nusikalstamą, numatytą TSR baudžiamoją kodeksą 68 straipsnio I dalimi, ir nubausti laisvės atėmimu septyneriems metams. Paskirti A. Svarinskui papildomą bausmę — nutėmimą trejiems metams.

Laisvės atėmimo bausmę atleisti A. Svarinskui paskirti griežto režimo pataisos darbų kolonijoje, bausmę skaičiuojant nuo 1983 sausio 26.

Priteisti iš A. Svarinsko 161,67 rub. teismo išlaidų valstybei.

Nuosprendis galutinis, kasacine tvarka neskundžiamas ir neprotestuojamas.

Prierašas

Surašė tokią bylą — 5465 puslapius, kad galėtų kitus mulkinti apie sovietų teisingumą. Kiek kvietė liudininkų į šią komediją, kvietė tuos, kurie jiems naudingi, o ne teisybę liudyti. Visa tai galėjo surašyti be tos sovietinės pompos, be to melo, surašyti į vieną lapelį — nuteistas, nes ateistam pavojingas ir kenksmingas.

Bet ar tuo jie nugalėjo kun. Alfonsą Svarinską? Priegai, — jie pralaimėjo, nes kun. Alfonsą Svarinską padarė didvyrių, apie kuri žino visas pasaulis.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Kaltu neprispazino

A. Svarinskas teismine posėdyje kaltu neprispazino. Jis minėjo, kad pasakė minėtus pamokslus, pasirašė minėtus dokumentus.

A. Svarinskas tvirtino, kad prieš tarybų valdžią nekojo, jis nešmeižė ir nežemino, o tik norėjo pašalinti moralines neigoves. Jis laikė, kad Bažnyčia diskriminuojama, todėl, sakydamas pamokslus, dalyvaudamas "Katalikų komiteto" veikloje bei pasirašydamas jo, o taip pat ir kitus dokumentus, gynė Bažnyčią ir tikėjimą. A. Svarinskas tvirtino, kad pamoksluose nešmeižė tarybinės valstybės ir visuomeninės santvarkos, o tik kėlė pasitaikančius trūkumus, nurodė, kad daugelis piktam panaudojo tarybinius įstatymus ir pažeidinėja konstitucines piliečių teises. Taip pat nurodė, kad minėtų dokumentų į užsienį neperduodavo, o tik pasiūlydavo adresatam. Kategoriskai neigė, kad "katalikų komiteto" dokumentus perdavė JAV piliečiui V.

ČEKISTAI BLOGESNI UŽ FAŠISTUS

(atkelta iš 1 psl.)

juokingą epizodą ir kad pratrūksiu nuoširdžiausiu juoku.

(Čekistas nesitikėjo juoku)

Pilelis visko laukė, tik ne šio mano juoko. Jis taip pasimetė ir sumišo, kad nutilo, prasižiojo ir labai nustebeš kelias minutes žiūrėjo į mane, nesuprasdamas mano juoko priežasties.

Jis žinojo, kad tai apie ką jis man pasakojo juoko man nesukėlė, bet priešingai, turėjo sukelti baimę ir nerimą. Jis tikriausiai pamanė, kad aš žinau tą juridinę gudrybę, jog tai, ką čekistai šnipinėdami sužino, neturi juridinės galios, kol patys žmonės, įbauginti čekistų žinojimo, neprispazįsta. O iš tikrųjų aš to nežinojau.

Nuo to karto Pilelis per 6 mėn. tardymo nė karto neužsiminė apie tai, ką šnipinėdami buvo sužinoję.

(Pradėjo girti)

Vieną dieną jis pradėjo mane labai girti: "Per visą savo darbo praktiką aš nesutikau žmogaus panašaus į tave, kuris tiek daug gero žmonėms padarytų..."

Paklausiau, kodėl jis mane taip giria. "Tai ne komplimentas, bet tiesa", — pasakė čekistas. "Ir nežiūrint to, kad aš iš tikro stengiausi visiems tik gerą daryti, — pasakiau jam, — jūs teisme man paskirsite didesnę bausmę nei žmogrudžiams..." "Taip, gausi daugiau nei žmogrudžiai, nes tu per daug žinai..." — patvirtino Pilelis.

(Tikinčiuosius pavadino fanatikais)

O kitą dieną jis mane ir kitus suimtuosius tikinčiuosius — a.a. kun. Virgilijū Jaugelį, Petrą Plumpą — pavadino fanatikais.

"Jums patiems tas žodis geriausiai tinka, — pasakiau čekistui, — nes visus jėga norite bedieviais padaryti. O tikintieji visus žmones myli, nes Jėzus Kristus pasakė: 'Ką padarysite vienam — man padarysite.' Kovojuame tik su blogiu, o jūs užjaučiame ir jėg reikėtų, už jus ir gyvybę atiduotume. Jūs tai žinote!"

(Visiem prirašo religinį fanatizmą)

Taip. Pilelis tai žinojo, bet nežiūrint to, jis liudininkų parodymų protokoluose, jiems juos pa-

sirašius ir išėjus po apklausinėjimo, į specialiai protokole paliktą tuščią eilutę, įrašė, esą, jis liudijau mane esančia fanatike.

Tą falsifikaciją pamačiau, kai prieš teismą susipažinau su savo byla. Sugrįžus iš Sibiro, paklausiau tų liudininkų, ar sakė, kad esu fanatike. Nei vienas to nepasakė, o kai kurie net nežinojo, ką tas žodis reiškia. Religinį fanatizmą čekistai prirašo visiems, kurie yra teisiami dėl tikėjimo. Iš to aišku, kad yra tam bendros slaptos instrukcijos iš Maskvos.

(Tardytojas bijo vienas pasilikti)

Kartą atvedė mane kareivis tardymui, o kabinetė be Pilelio sėdi dar du čekistai. Taip dažnai būdavo, nes Pilelis yra prastarės, kad bijosi manęs, nes per kratą prie keliolikos čekistų sugebėjau laiškus sunaikinti. "Nežinau, ką gali iškirsti...", — pasakė jis. Ir todėl kabinete būdavo ne vienas.

Pilelis prie 2 čekistų, pareiškė: "Jūs tikintieji vis nepatenkinti — tai tas, tai anas jums negerai. Manote, kad prie fašistų jums būtų jums būtų geriau buvę?"

(Jūs blogesni už fašistus)

— "Nežinau, kas mums būtų buvę prie fašistų, — atsakiau jam, — bet žinau, kad jūs blogesni kaip fašistai".

Pilelis pašoko ir sušuko: "Kaip, mes blogesni kaip fašistai?..." "Taip! — atsakiau. — Fašistai darė baisų nusikalstamą darbą, bet jo jie neslėpė. Jie atvirai sakė, ką sunaikino, ką pavergs, ir visi apie tai žinojo. O jūs darote tą patį nusikalstamą, tik prisdengę "vaduotojų", "brolių" kaukėmis, o už nugaros laikote tą patį kruviną peilį... Kas žmoguje bauriausio? — Veidmainystė! Kadangi jūs esate veidmainiai, jūs blogesni už fašistus!"

"Protokoluosiu!" — sušuko Pilelis ir griebė nuo stalo popierio lapą. "Protokoluokite, — ramiai pasakiau, — aš jums viską iš eilės pakartosiu ir po šiuo protokolu pasirašysiu."

Bet Pileliui neužteko drąsos tų mano žodžių užprotokuluoti, ir jis nė žodžio nerašė...

(Bus daugiau)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių paroduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrus. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmadi., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVISKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI J VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.



KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Fasolino
MEMORIALS
66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300



Nepriklausomybės laikais Lietuvos nepriklausomybės šventės metu prie Karo Muziejaus vykdavo gražios iškilmės. Nuotraukoje matome karo invalidų orkestro vėliavėlę ir išsiriškiavusius Karo Mokyklos dalinius.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA. LDS organa DARBININKA ir LIET. ZINIAS • Prenumerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuoziera • Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomone • Už skelbimu turinį ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Ką davė mum nepriklausomybė?

Prof. Juozas Brazaitis mėgdavo su pietizmu priminti, kad nepriklausomybės metai labai daug davė lietuvių tautai. Tie metai išgelbėjo lietuvių tautą ir pastatė į tikrą kelią. Tie dvidešimt metų ilgoje mūsų tautos istorijoje buvo patys pakiliausi, lietuviškiausi, kūrybingiausi, visą tautą sujungė į pakilią lietuvišką bendruomenę.

Kai 1795 metais Rusija okupavo Lietuvą, greitai Lietuvos vardas buvo išbrauktas iš žemėlapių. Lietuva buvo pavadinta šiaurės vakarų kraštu. Žemėlapyje tokio vardo nebuvo. Ir metai ėjo, ir žmonės vis labiau ir labiau užmiršo, kad kadaise buvo Lietuva, didelė galinga valstybė. Kai po pirmojo pasaulinio karo buvo daroma Versalio taikos sutartis, tvarkoma Europa, lietuviams tikrai buvo sunku ir patekti į Versalį ir savo reikalus ginti. Nebuvome žinomi, neturėjome žmonių.

Kai pas vokiečių kariuomenės vadą Hindenburgą ir karo pabaigą apsilankė lietuvių delegacija nepriklausomybės reikalui, senas generolas paklausė: "O kur jūs inteligentai, mokyti žmonės. Valstybei reikia daug mokytų žmonių". Ir jų buvo tikrai nedaug.

Bet lietuviams apsisprendė būti nepriklausomi, sukūrė valstybę ir su tokia inteligentų mažuma. Nepriklausomybė mus įvedė į pasaulio laisvųjų valstybių tarpą. Lietuvos vardas vėl buvo žemėlapyje. Lietuva metai iš metų darėsi vis labiau žinoma.

Taip pat metai iš metų daugėjo ir lietuvių inteligentų skaičius. Pirmą kartą tautos istorijoje aukštieji mokslai buvo dėstomi lietuvių kalba. Taip sava kalba, lietuviška mokykla išugdė naujas patriotų kartas.

Nepriklausomybė ugdė ir lietuvišką kūrybą. Valstybė rūpinosi, kad būtų ugdomos visos kūrybos sritys. Buvo kuriami muziejai, telkiamas lietuvių dai-

lininkų menas. Buvo skiriamos įvairiausių premijos už literatūrą, dailę.

Išaugo tautinė muzika, sava opera, ansambliai. Kas galėjo svajoti kad ir šio amžiaus pradžioje, kad bus lietuviška opera, baletas, didžiuliai chorai, ansambliai.

Nepriklausomybė išugdė ir lietuviškus mokslus. Niekas jų kitos tautos reikalais nesirūpina, nepuoselės jos tautinių mokslų. Štai nepriklausomybė išugdė eilę lietuvių istorikų. Kiek parašė jie studijų, kiek surinko medžiagos! Kokia pažanga padaryta lietuvių kalbos ugdyme. Kokia kalba buvo šio amžiaus pradžioje ir kokią ją padarė nepriklausomybės metai! Kalba buvo sukurta, apvalyta nuo visų skolinių, sukurtas daugybė naujų žodžių, išstobulintas lietuvių kalbos stilius.

Nepriklausomybė per mokyklas, per kariuomenę tautą cementavo, gilino žmonių patriotizmą, pasiukojimą tautos reikalams, sulietuvino aplenkėjusius miestus, miestelius. Juk toks Kaunas buvo pilnas svetimų kalbų, o lietuviškai kalbėjo tik tarnaitės, tik vežikai. O nepriklausomybės metai visus miestus tiesiog atgaivino, papuošė naujom statybom ir visus sulietuvino.

Kelėmės iš dulkių, iš karo griuvėsių ir ką padarėme tokiu trumpu laiku, nes tik nepriklausomybė skatina žmogų dirbti savo kraštui. Atstatėm kraštą, sukūrėm savo pramonę, savo prekybą, didžiules ekonomines bendroves, išplėtėm prekybą, įsitaisėm prekybos laivyną ir t.t.

Kokia pažanga padaryta sporto srityje! Per tokį trumpą laiką Lietuva buvo sportintama, net Europos krepšinio meistrė pasidarė.

Kai atėjo negandų ir naujų priespaudų, okupacijų metai, jau tauta suprato savo vertę, savo paskirtį, žinojo, kas yra

Ryšium su Lietuvos nepriklausomybės švente prisimename tas konferencijas, kuriose buvo kalbėta apie Lietuvos ateitį ir pasisakyta, kad Lietuva turi būti nepriklausoma.

Didysis Vilniaus seimas įvyko 1905 gruodžio mėnesį. Didžiųjų vadinamas todėl, kad buvo labai daug atstovų, per 2000. Seimą šaukė dr. Jonas Basanavičius ir Petras Vileišis, abu aušrininkai. Jam pirmininkavo dr. Jonas Basanavičius ir kiti. Seimas buvo labai audringas, pasisakė prieš rusų okupaciją ir už autonomijos siekimą.

Nors rusų valdžia, nuslopinus revoliuciją, emė persekioti net seimo dalyvius, tačiau pats seimas turėjo įtakos žmonėms. Žmonės emė galvoti apie tautos ateitį, emė tais reikalais daugiau rūpintis. Po seimo okupantai davė daugiau laisvės mokyklose, gauta ir šiokių tokių politinių teisių.

Petrapilio seimas įvyk 1917 gegužės 27 — birželio 3 (dabartiniame Leningrade).

Pirmojo pasaulinio karo metu 1915 vasarą vokiečiai okupavo Lietuvą. Į Rusiją pasitraukė ar buvo evakuota gana daug žmonių. Į Rusiją pasitraukusių buvo apie 200,000 lietuvių.

Lietuviai pagėdėliai Rusijoje buvo susiorganizavę į šalpos draugijas, kurias rėmė ir valstybės fondai. Buvo ir kultūrinių

būti nepriklausomam, sugebėjo pasipriešinti ir branginti ir ginti savo tautines vertybes. Nepriklausomybės idėjų paveikti būrėsi partizanai į miškus ir ilgai ir sunkiai kariavo ir savo auka dar labiau sucementavo tautą, išugdė tylią ir kietą rezistencijos dvasią — niekada nepalūžti ir visada išvermingai dirbti Lietuvos labui. Tik tokie žmonės ir gali dabar leisti tokią gausią pogrindžio spaudą, palaikyti tautos idealus gyvus ir vesti tautą į šviesesnę ateitį.

Jei nebūtume buvę nepriklausomi, tikrai jau okupantai būtų ir aplamdė ir surusinę, būtų tik mūsų tautos likučiai suskurde, sunyke. Tikrai būtume užmiršę, kad buvo graži praeitis, sava istorija ir kad lietuvių kalba buvo viena iš seniausių ir gražiausių pasaulio kalbų.

Tad švęsdami Lietuvos nepriklausomybės šventę, prisimindami, ką mum, lietuvių tautai davė tie nepriklausomi metai, ir ateityje turime būti nepriklausomi, nes tik nepriklausomybė sudaro sąlygas augti ir skleisti tautinei kultūrai ir kūrybai.

siekia savo tikslų. Jie uždega kitus. Jiem lengva bendrauti savo tarpe. Ne materialinėse gėrybėse jie suranda kokį pasitenkinimą, tariamą laimę, bet toje aukoje — aukoje tėvynei. Jie sukuria tą srovę, apie kurią Aušros poetas Maironis dainavo: "Nebeužtvenksi upės bėgimo, norint sau eiti jį pamažu..."

Dabar sustokime ties kiekvienu jų programos punktu.

Tautinės garbės ugdymas

Anais tamsiausiais laikais lietuviškai prakalbėti buvo tiesiog bausis. Tiesiog gėda. Lietuvių kalba juk tokia menka, niekam nereikalinga. Tik kaimiečiai, tie suskretę, nešvankūs bernai, kalba lietuviškai. Kiekvienas, kas tik pasistiepią aukščiau, čiušla lenkiškai.

Tai buvo jau šimtmetinė tradicija, ir lietuvis jau buvo nebetekęs sąmonės. Jam buvo nesvarbu, kas jis toks. Jis tiesiog gėdinosi savęs.

Su devyniolikto amžiaus pradžia pasireiškęs romantizmas atkreipė dėmesį į primityvias tautas, į užmirštas kalbas, senas dainas. Tada susidomėta ir lietuvišku kaimu. Ir tai padvelkė gaivinančiu vėjeliumi.

Tad pirmųjų aušrininkų rūpestis ir buvo — taip paveikti lietuvių, kad jis pasijustų esąs lietuvis, toks pat garbingas, kaip ir kiti. Ir jis turi praeitį, istoriją, prie kurios prieiti neleidžia svetimieji.

Tą praeitį pirmiausia ir ati-

KELIAS Į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Bent keliose konferencijose buvo pasisakyta už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą

organizacijų ir politinių sąjūdžių. Tuo metu kilo marksizmo ir socializmo sąjūdžiai, kurie palietė ir lietuvius. Visi kalbėjo ir veikė, nes visi matė, kaip Rusijos imperija griūva.

Petrapilio seimas buvo audringas. Buvo du pasiūlymai. Pirmas, — kad Lietuva turi būti autonomiška Rusijos rėmuose. Antras, — kad ji turi būti visai nepriklausoma.

Socialistai ir komunistai pasisakė už autonominę Lietuvą Rusijos globoje. Seimo dauguma nubalsavo, kad Lietuva turi būti nepriklausoma. Tada kairiųjų partijų atstovai pasitraukė iš seimo.

Vilniaus konferencija, vokiečių karinei valdžiai leidus, įvyko 1917 rugsėjo 18-23. Dalyvavo 214 atstovų iš 33 Lietuvos apskričių ir išrinko 20 asmenų Tarybą.

Vilniaus konferencija padarė nutarimą, kad Lietuva turi būti demokratinė nepriklausoma valstybė su etnografinėmis ribomis. Konferencijos išrinkta Lietuvos Taryba ir paskelbė Lietuvos nepriklausomybę 1918 vasario 16.

Konferencija Švedijoje. Kad būtų suderinti visų lietuvių siekimai ir veikla, 1917 spalio 18-22 Stockholme, Švedijoje, buvo sušaukta konferencija. Čia susirinko lietuvių iš visų kraštų, — iš Rusijos, iš pačios Lietuvos ir iš Amerikos.



Karalienė Elzbieta, šv. Kazimiero motina, pagal gobeleną esantį Muencheno muziejuje, Vokietijoje.

Susirinkę nutarė eiti prie konkretaus Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo. (Iš vieno Vaižganto laiško, rašyto Stockholme, sužinome, kad tą nepriklausomybę paskelbti buvo sumanyta 1918 sausio 8. Tą dieną jis ir rašė laišką dr. Jurgiui Šauliui, rašė su pakilia nuotaika, sveikindamas nepriklausomybę).

Čia skelbiame Petrapilio, Vilniaus ir Švedijos konferencijų nutarimus, kaip jie buvo suformuoti protokole.

Petrapilio konferencijos nutarimai

(Priimti dauguma balsų 1917 m.

Šv. Kazimiero metams

ŠV. KAZIMIERO MOTINA — KARALIENĖ ELZBIETA

Šv. Kazimiero motina buvo Austrijos imperatoriaus Albrechto II dukra Elzbieta. Kaip to meto karališki papročiai reikalavo, — karalių dukros tekėjo į karališkas šeimas.

Sakoma, kad karaliui Kazimierui piršlybų metu buvo atvežtas Elzbietos portretas. Iš paveikslo jinau patiko. Taip ir sukalbėjo vedybas. O kai ji pati atvyko, tai Kazimierui labai nepatikus, norėjęs net nuo vedybų atsimesti. Tuo metu svarbu

birželio 3 d.)

Rusijos Lietuvių Seimas, sukvietas Petrapilyje 1917 m. gegužės 27 d., posėdžiuose nuo geg. 27 iki birželio 3 d. svarstė Lietuvos politiko padėjimą ir, žengdamas prie nepriklausomos demokratinės Lietuvos respublikos, kurioje turi būti pripažinta visiems be tautos ir lyties skirtumo lygios pamatinės piliečio teisės ir visiškai tikėjimo laisvė ir atsižvelgdamas į tai,

1. kad prieš karą viena etnografinė Lietuvos dalis buvo Rusijos, o antra Vokietijos valdžioj;

2. kad Rusijos Lietuva per šį karą veik visa užimta vokiečių kariuomenės;

(nukelta į 4 psl.)

buvo turėti portretą, o kad jis būtų panašus, tai jau kitas klausimas.

Vis dėlto Kazimieras ją vedė, ir Elzbieta su juo per 23 metus turėjo 12 vaikų, — 6 sūnus, 6 dukras. Viena dukra mirė labai anksti, tai dažnai sakoma, kad buvo tik 5 dukros.

Pirmasis jų sūnus buvo Vladislovas, kuris jau 1471 pasidarė Čekijos karaliumi, o šv. Kazimierui mirus, 1490 pasidarė ir Vengrijos karalius. Antras sūnus šv. Kazimieras, gimęs 1458 spalio 3. Trečias — Aleksandras — buvo Lietuvos Didysis Kunigaikštis ir Lenkijos karalius; ketvirtas — Jonas Albrechtas buvo tik Lenkijos karalius, Friedrichas — Gnezno primas ir Krokuvos vyskupas, miręs 1503, Zigmantas — Lietuvos Didysis Kunigaikštis ir Lenkijos karalius.

Karaliaus dukterys ištekėjo už vokiečių kunigaikščių. Jadvyga ištekėjo už Bavarijos kunigaikščio į Landshutą. Ona už Pomeranijos kunigaikščio, Sofija — už Brandenburgų markgrafo ir Barborą už Saksonijos kunigaikščio. Ilgiausiai savo namuose pasiliko Elzbieta, kuri ištekėjo už Liegnitzo kunigaikščio 1515.

Visos daugumoje pateko į kraštus, kur įsigalėjo protestantizmas. Sofijos sūnus Albrechtas buvo paskutinis Vokiečių ordino magistras, paskleidęs protestantizmą ir prūsų žemėje.

Karalienė Elzbieta mirė 1507.

AUŠRA NAUJOS GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

12 .. —

Aušros programa

Paprastai laikraščiai išeidami paskelbia, kokios jie programos laikysis, kas jiem svarbiausia, ką jie kritikuos ir ką palaikys.

Aušra pasirodė spontaniškai, lyg iš kokio piliakalnio išaugo brangiausio žavesio ir gražiausių burtų gelė. Ir to jau užteko, kad ji yra, kad ji rašo ir atneša žmonėms dar niekada negirdėtus žodžius.

O vis dėl to galima surašyti ir jų programą, dabar surašyti. Ta programa jiem buvo nežinoma, apie ją nekalbėjo, bet gyvena tuo pačiu dideliu reikalu — pabudinti — sukelti tau- toje atgimimą. Tai ir nulėmė jų keliamus klausimus ir tų klausimų interpretaciją.

Visų tų uždavinių vykdymas buvo grindžiamas besąlyginiu idealizmu ir entuziazmu. O kur ateina idealizmas, ten žmonės nuostabiai drąsiai ir atkakliai

dengė dr. Jonas Basanavičius savo istoriniais straipsniais, atidarė dureles ir išvedė lyg iš kokio tamsaus klėties kambario, iš kamoros, į šviesą, į lietuvišką kaimišką kiemą.

Kalbėdamas apie pilis, apie senovės valdovus, jis ir parodė kokia garbinga buvo toji tauta, kurią dabar ištiko toks likimas. Pasikvietė Daukantą, istoriką, kuris taip pat idealizavo praeitį.

Praeitį kalbėjo į dabartį ir dabartį supurtė. Lietuvis pirmą kartą istorijoje išsitęsė ir panorėjo būti tik lietuviu.

Ir tas sąžinės balsas palietė jaunuosius studentus ir juos uždegė — su visa energija dirbti Lietuvai. Toks buvo Kudirka, Maironis, Vaižgantas, — tie didieji Aušros spinduliai, kurie nušvietė tautą ir sušildė kiekvieną širdį.

Tautos teisių kėlimas

Tiek Mažojoje, tiek Didžiojoje Lietuvoje lietuviškai kalbąs elementas buvo vargdieniai, daugiausia baudžiauninkai, kaimiečiai. Dvaras jau nebeįaugė, kad jie yra nuklydusi tautos dalis. Jie aukojosi tik lenkiškai kultūrai skleisti ir ją propaguoti.

Žmones veikė jau šimtmetinė tradicija, kad Lietuva yra unijoje su Lenkija (nuo 1569). Lietuviai buvo nuolaidūs, o lenkai veržlūs, supratę savo misiją — didinti ir plėsti Lenkiją.

Lenkai ir skverbėsi į Lietuvą, ją laikė tik sava provincija. Tai jų žemė, jų teisės čia tvarkytis.

Iš kitos pusės, 19 amžiaus pradžioje ir Rusijoje buvo sąjūdis, kuris įrodė, kad Lietuva nuo seno yra teisėta Rusijos dalis. Tai Rusijos žemė ir jos teisės čia tvarkytis.

Aušrininkai jau pačiame pirmame numeryje tą lygybės klausimą iškėlė — visi mes lygūs, visi. Ir lietuviams turi tokias pat teises kaip ir lenkai. Kodėl lenkai turi būti privilegijuoti, kodėl tik dvaras turi atstovauti lietuviškajam kaimui?!

Savųjų teisių reikalavimas vis stiprėjo ir stiprėjo. Ir tai jau vedė į nepriklausomybės mintį. Aušroje apie ją dar nekalbama.

Gimtoji kalba

Suprantama, atkasus didingą Lietuvos praeitį, surado ten ir brangų senovišką žodį. Tik per lietuvišką žodį esi sąmoningas lietuvis, tik lietuvišku žodžiu išreiški savo tautos svarbiausius norus, mintis.

Kaip buvo minėta, daug prisidėjo ir dėmesys lietuvių kalbai, mokslo vyrai brangino lietuvių kalbą, siejosi, kad tauta išnyks.

Tai ir uždegė visus aušrininkus aukštinti lietuvių kalbą, jai giedoti himnus. Tai prasideda pačiame pirmame numeryje — Andriaus Vištelio ode lietuvių kalbai. Paskui kiekvie-

nas tartum jautė pareigą rašyti apie lietuvių kalbą, — kokia ji graži, sena, brangi. Tik tokia kalba turėjo kalbėti rojuje ir pirmieji tėvai — Adomas ir Ieva.

Tautos vienybės siekimas

Tai nelietė sulenkėjusios bajorijos. Ji nežinojo, kas yra tautinė vienybė. Tai lietė tuos, kurie jau buvo kilę iš lietuviško kaimo, jau buvo išsimokslinę ir supratę savo paskirtį.

Kaimas tada buvo giliai religingas. Tokie užaugo ir jaunuoliai, bet vėliau universitetų skleidžiamas liberalizmas juos palietė, atjungė nuo senųjų religinių lietuviškų tradicijų ir suformavo į naują bendruomenę, kuri aktyviai reikėsi 19 amžiaus gale.

Šalia jos reikėš ir krikščioniškoji tradicinė bendruomenė. Lenkiškajai tos bendruomenės daliai lietuviški reikalai nerūpėjo, bet metai iš metų vis daugiau ir daugiau atsirado lietuvių kunigų patriotų, kuriems Lietuva rūpėjo.

Ir viena ir kita pusė suprato, kad tik vienybėje galybė, kad visiem reikia tos vienybės. Aušroje dar visi sutilpo, dar visus žavėjo skaitus idealizmas, entuziazmas, bet, jai sustojus, vienybės saitai pasidarė trapesni. Jie pasipešiojo ideologiniais klausimais, bet visada buvo vieningi, kas lietė rusišką priespaudą.

(Bus daugiau)

KULTŪROS TARYBOS PREMIJOS

Premijų mecenatas — Lietuvių Fondas

Bronys Raila — radijo premijos laureatas

JAV LB Kultūros taryba vasario 1 posėdy 1983 metų radijo 1000 dol. premiją paskyrė Broniui Railai, įvertindama jo beveik 50 metų radijo žurnalistikos darbą.

Tuo darbu jis lietuvių tautai didžiai nusipelnė ne tik būdamas Kauno valstybinio radijo nuolatinio bendradarbiu, bet ir iševijoję talkindamas Radio Liberty programom gerai išmąstytomis komentarais, skirtais okupuotos Lietuvos klausytojams.

Šitie komentarai yra išleisti dviem knygom, pavadintom "Vaivos rykštė" ir "Kitokios Lietuvos ilgesys", kiekvienoje po šimtą prakalbų.

Bronius Kviklys — kultūros darbuotojo premijos laureatas

JAV LB Kultūros taryba vasario 1 posėdy nutarė 1983 metų kultūros darbuotojo 1000 dol. premiją paskirti Broniui

Kvikliui, įvertindama jo šakotus ir vaisingus etnografinės srities darbus.

Daugelį metų jis paskyrė, rinkdamas medžiagą, rašydamas ir išleisdamas keturis toms veikalais "Mūsų Lietuva", vėliau po tomą apie kiekvieną Lietuvos vyskupiją bei kraštotyros klausimais talkindamas Lietuvių Enciklopedijai.

Neįkainojamos vertės turi jo sunkiomis sąlygomis į užsienį išvežti bei išsaugoti lietuvių senieji raštai, draudžiamoji ir pogrindinė spauda.

Jaunieji literatūros premijų laimėtojai

Praėjusiais metais JAV LB Kultūros taryba buvo paskelbusi novelės ir poezijos konkursą jauniems lietuvių iševijoję rašytojams. Iki gruodžio 31 buvo gauta viena novelė ir penkių autorių po penkis eilėraščius.

Vertinimo komisija — Vacys Kavaliūnas, Dalia Staniškienė ir

Juozas Stempuzis sausio 29 posėdy nutarė:

1. Novelės premijos neskirti.
2. Poezijos 500 dol. premiją skirti M. Sakalui, 23, tikrąja pavarde Sauliui Kubiliui, gyv. Romoje, Italijoje. Jo penkių eilėraščių grupė komisijos nuomone "išsiskyrė gera kalba, nuoširdumu ir poetinių įvaizdžių originalumu".

JAV LB Kultūros taryba va-

sario 1 posėdy, pasiremdama vertinimo komisijos rekomendacija, nutarė:

1. Antrąją poezijos premiją 300 dol. skirti Ritai Markelytei-Dagienei (slapyv. Rytas, 25) iš Beverly Shores, Ind.
2. Trečiąją poezijos premiją 100 dol. skirti Rimai Janinai Janulevičiūtei (slapyv. Spalė, 26) iš Chicago, Ill.

JAV LB Kultūros taryba

LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ TARYBOJ

Dr. Ramūnas Kondratas, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narys, atstovaudamas Lietuvių Bendruomenei, sausio 23 dalyvavo specialioje Valstybės departamento konferencijoje, kurioje vyko pranešimai apie Europos Saugumo konferenciją, ką tik įvykusią Stockholme, Švedijoje.

Raportas apie žmogus teisių pažeidimus okupuotoj Lietuvoje išleidžiamas kiekvienais metais LB Visuomeninių reikalų tarybos pastangomis. "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania — Report for 1982" yra jau atspausdintas pranciškonų spaustuvejė Brooklyne ir jį galima įsigyti kreipiantis į Visuomeninių reikalų tarybos vicepirmininkę adresu: Aušra Zerr, 708 Custis Rd., Glenside, Pa. 19038. Telef. 215 886-5849. Šią laidą redagavo kun. Kazimieras Pugevičius, talkinamas Gintės Damašytės ir Lietuvių Informacijos Centro. Šio pranešimo kopijos bus įteiktos visiem JAV senatoriam ir kongresmanam, o per Lietuvos diplomatinę tarnybą — diplomatinėm atstovybėm.

Specialios radijo programos paruoštos Vasario 16 proga, šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties proga ir trečia apie Lietuvos istoriją. Jos išsiuntinės radijo valandėlėm ir apylinkių valdybom, kurios to pageidavo. Programas paruošė Visuomeninių reikalų tarybos narys Edvar-

das Meilus, Jr. Kas norėtų tokių programų įsigyti gali į jį kreiptis adresu: 70 Curtis St., Auburn, Mass. 01501. Tel. 617 753-7232.

Vasario 16-osios proga buvo paruošti pavyzdžiai laiški prezidentui, valstybės sekretoriui, kongresmanam, senatoriam, laikraščių redaktoriui, o taip pat rezoliucijų pavyzdžiai. Visa tai išsiųsta visom LB apygardų ir apylinkių valdybom, LB tarybos ir PLB seimo nariam. Laiškų ir rezoliucijų pavyzdžius paruošė Visuomeninių reikalų tarybos narė Teresė Meiluvienė.

LB Visuomeninių reikalų tarybos nariai Daiva Kezienė, dr. Ramūnas Kondratas ir dr. Viktoras Stankus, atstovaudami Lietuvių Bendruomenei, vasario 4 - 5 dalyvavo specialioje konferencijoje Washingtono. Buvo diskutuojami OSI įstaigos prasižengimai teisingumo įstatymam. Konferenciją suorganizavo "Americans for Due Process" organizacija. Šioj organizacijoje Visuomeninių reikalų tarybai atstovauja Daiva Kezienė.

Jonas Urbonas,
LB VRT pirmininkas

LAWRENCE, MASS.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks vasario 19, sekmadienį. 10 val. ryto mišios šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčioj, Bradford St., Lawrence, Mass. 2 val. popiet šv. Pranciškaus parapijos salėj minėjimą rengia Altos skyrius, kuriam vadovauja John Stundza. Dalyvaus burmistras John Buckley, senatorė Patricia McGovern, kongresmanas John Shannon ir kt. Pagrindinę kalbą pasakys Elena Vasyliūnienė. Dainuos šv. Vardo vyrų choras, kuriam vadovauja Juozas Blazevičius. Taip pat dainuos Moterų Piliečių dr-jos kvartetas, akomponuojant Stanice Vidūnas. Veiks lietuviškų rankdarbių paroda. Svečiai bus pavaišinti.

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis minima kovo 11. Šv. Pranciškaus bažnyčioj mišios Lietuvos vyčių intencija 10 val. ryto. Bus pašventintas naujas didžiulis šv. Kazimiero paveikslas. Paveikslą nutapė Lietuvos vyčių kuopos narės Helena Zuber ir jos dukra Mary Ann Zuber. Po mišių minėjimas ir pusryčiai salėj po bažnyčia. Rengia Lietuvos vyčių 78 kuopa. (V.V.)

VATIKANO PAŠTO ŽENKLAI

Vatikano paštas vasario 2 oficialiai paskelbė, kad šv. Kazimiero jubiliejui skirta Vatikano pašto ženklų serija bus išleista vasario 28. Serija susidės iš dviejų ženklų, vaizduojančių karalaitį šv. Kazimierą Vilniaus katedros fone, laikantį rankoj Trijų Kryžių paminklą Vilniuje. Šį paminklą sovietai išsprogdino po antrojo pasaulinio karo. Vatikano pašto paskelbtame pranešime primename, kad ženklų serija yra išleidžiama dangiškojo Lietuvos globėjo mirties 500 metų sukakties paminėti. Yra trumpai pateikiami ir šv. Kazimiero biografiniai bruožai. Pašto ženklų projektą sukūrė dail. Romas Viešulas.



ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šiam laikraštyje duoti paaikškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųsti jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

NEGALIMA PASITEISINTI ĮSTATYMŲ NEŽINOJIMU KLAUSIMAS

Maždaug prieš metus pas mus miestas taisė šaligatvius. Taip blogai pataisė, kad po kelių mėnesių vėl reikėjo taisyti, lopus dėti.

Vieną rytą, apie 10 val., aš su kaimyne, amerikiete, ėjau į krautuvę pirkinį. Paprastai esu labai atsargi. Apie tą netvarkingą šaligatvį žinodama, ypatingai atidžiai juo vaikščiodavau. Tik šį kartą užsikalbėjusi su kaimyne, nepastebėjau, kaip mano užkulnis užkliuvo už iškyšulio, ir bjauriai pavirtau. Susilaužiau du pirštus. To, žinoma, nežinojau, kol daktaras padarė rentgenogramas. Kai kaimynė mane greitai pagalba nuvežė į ligoninę tuoj pat po nelaimės, ligoninės tarnautoja man patarė apie tai pranešti policijai. Kai

vyras vakare grįžo namo, mes apie įvykį pranešėm policijai. Pirštus man sugipsavo, paskui turėjau nešioti tam tikrą raištį, ant kurio kabėjo mano kairioji ranka. Mūsų šeimos daktaras mane nusiuntė pas specialistą-ortopedistą. Tas mane gydė apie tris mėnesius.

Mūsų dukტė dirba pas vietinį advokatą kaip sekretorė. Ji mums patarė kreiptis į jos "bosą" (darbdavį). Mes taip ir padarėm, kai tik ranka pradėjo kiek gerėti. Iki tol man nė galvon nebūvo atėję bylinėtis.

Išvaizduok Tamsta mūsų nestebimą, kai advokatas man pasakė, kad mūsų byla pralaimėta, prieš ją pradėdant, nes, girdi, mes laiku nebuvom pranešę apie nelaimę miesto valdybai. Jis mums pasakė, kad pranešimas policijai nieko nereiškia, kad, girdi, per 30 dienų reikėjo apie

(nukelta į 6 psl.)



Clevelando šv. Kazimiero lituanistinė mokykla paminėjo Tumo-Vaižganto 50 metų mirties sukaktį. Dalia Kašubaitė skaitė pranešimą apie Vaižganto kūrybos bruožus. Minėjimas buvo sausio 8. Nuotr. Vlodo Bacevičiaus

KELIAS Į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

(atkelta iš 3 psl.)

3. kad jos klausimas todėl tapo tarptautinis ir bus rišamas Taikos kongrese;

4. kad dėl užimtųjų per karą svetimos valstybės žemių yra nustatytas Rusijos Darbininkų bei Kareivių Atstovų Tarybos ir Laikinosios Vyriausybės pripažintas ir visiems apskelbtas taikos principas — taika be aneksijų ir kontribucijų, leidžiant pačioms tautoms spręsti, ko jos nori;

5. kad išskirstytoms tarp kelių valstybių tautoms pripažinta Europos ir Amerikos demokratinių sudaryti vieną politinį kūną;

6. kad Lietuva iki XVIII šimtmečio pabaigai turėjo savo atskirą politikos gyvenimą;

7. kad esant šioms aplinkybėms, metas lietuviams įvykinti senus politinės laisvės troškimus ir, remiantis apsisprendimo teise, aiškiai visam pasauliui pasakyti, kaip jie savo likimą apsisprendžia, nutarė:

1. Visa etnografinė Lietuva privalo tapti nepriklausoma valstybė, nuolatinei neutrali.

2. Jos neutralumas privalo būti garantuotas Taikos Kongreso.

3. Taikos Kongrese turi būti Lietuvos atstovai.

4. Lietuvos valdymo būdą ir vidaus tvarką turi nustatyti sukvietas visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu išrinktas Staigiamasis Lietuvos Susirinkimas.

Konferencijos Vilniuje nutarimai

1917 m. rugsėjo 18 - 22 d.

Lietuvių konferencija, remdama Lietuvos reikalais ir vaduodama visuotiniu lietuvių siekimu, —

nutarė

1. Laisvam Lietuvos plėtojimuisi reikalinga yra sudaryti iš

jos nepriklausoma, demokratiškai sutvarkyta valstybė etnografinėmis ribomis su būtinai reikalingomis ekonominiams gyvenimui pataisomis.

Lietuvos tautinėms mažumoms turi būti patikrintos tinkamos jų kultūros reikalams sąlygos.

Galutinai nusistatyti nepriklausomos Lietuvos pamatams ir jos santykiams su kaimyninėmis valstybėmis turi būti sušauktas steigiamasis Lietuvos Seimas Vilniuje, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

2. Jeigu Vokietija sutiktų dar prieš Taikos Konferenciją paskelbti Lietuvos valstybę ir pačioje konferencijoje paremti Lietuvos reikalus, tai Lietuvių Konferencija, turėdama omenyje, jog Lietuvos interesai yra normalinėse taikos sąlygose pasvirę ne tiek į Rytus ir ne tiek į Pietus, kiek į Vakarų, pripažįsta galimu sueiti būsimajai Lietuvos valstybei, nepakenkiant jos savitam plėtojimuisi, į tam tikrus dar nustatytinus santykius su Vokietija.

Stockholmo konferencijos nutarimai

1917 spalio 18 - 22 d.

Antroji Lietuvių Konferencija Stockholme išklaušė pranešimo apie Didžiosios Lietuvos dalykus ir apie Lietuvių Konferenciją, rugsėjo 18 - 22 d. 1917 m. Vilniuje įvykusią, kurioje dalyvavo 220 atstovų, rinktų Vilniaus, Suvalkų, Kauno gubernijose ir šiaurėje Gardino gub., susipažino su Rusijoje ir Amerikoje gyvenančių lietuvių žygiams dėl Lietuvos laisvės ir visais balsais visų konferencijoje dalyvaujančių atstovų nusprendė:

1. (Čia sumini Vilniaus konferencijos pirmąją rezoliuciją ir ją ištisai pacituoja).

2. Pranešame pasaulio valstybėms, kad ir istorinė Lietuvos praeitis ir demokratinis pasaulio vystymasis teikia lietuvių tautai neatimamą teisę sudaryti iš naujo suverenę Lietuvos valstybę.

3. Pasiremdami tuo, kad a) minėtoji Lietuvių Konferencija Vilniuje pareikalavo Lietuvos nepriklausomybės; b) kad dar anksčiau Rusijoje tebegyvenančių Lietuvių seimas, geg. 27 d. — birž. 3 d. 1917 m., Petrograde įvykęs kuriame dalyvavo 320 atstovų, rinktų visuotiniu, lygiu slaptu ir tiesiu balsavimu, tokios pat nepriklausomybės Lietuvai reikalavo; c) kad ir didžiama lietuvių, Jungtinėse Šiaurės Amerikos Valstybėse gyvenančių, per savo seimus ir memorandumais Lietuvos nepriklausomybės reikalavo; d) kad kariaujančios valstybės skelbia tautų išlaisvinimo principą, — pareiškiame pasaulio valstybėms šią Lietuvos Tautos sutartinai reiškiama valią, jog jau metas atnaujinti Lietuvos valstybę ir primename kariaujančioms valstybėms, jog jau metas paskelbti Lietuvos nepriklausomybę.

4. Pareiškiame pasaulio valstybėms, jog galutinai nepriklausomos Lietuvos valstybės patikrinimas ir jos įvesdinimas į pasaulio valstybių tarpą suverenėmis tarptautinėmis teisėmis tepriklauso Tarptautiniam Taikos Kongresui, kuriame turi dalyvauti ir Lietuvių tautos atstovai.

5. Remiami Lietuvos Tarybą, minėtos Konferencijos Vilniuje išrinktą, kiek jinais reikš ir vykdyt sutartinai Lietuvių tautos reiškiama valią — atnaujinti Lietuvos valstybę — ir kiek jinais budriai sergės nepriklausomos Lietuvos idėją ir gins ją nuokaimyninių valstybių ir tautų pasikėsinimo.

ŠV. KAZIMIERO 500 M. MINĖJIMAS CONNECTICUT ĮVYKS HARTFORDE

Lietuvos globėjo ir vienintelio mūsų šventojo Kazimiero mirties 500 metų sukaktuvės yra nepaprastai svarbus įvykis mūsų gyvenime. Connecticut valstijoje gyvenę lietuviai nutarė šią sukaktį kiek galima iškilmingiau atžymėti. Tam tikslui sudarytas komitetas: pirm. inž. Ignas Budrys, sekretorės Vaiva Vėbraitė-Gust ir Albina Lipčienė, išd. Viktoras Vaitkus, garsinių vadovas Eugene Žiurys. Be to komiteto nariais yra 6-ųjų lietuvių parapijų klebonai ir kelii organizacijų atstovai.

Minėjimas prasidės su puikiu koncertu kovo 3, šeštadienį, 2 val. popiet Bushnell auditorijoje, 166 Capitol Ave. Programą atliks: Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas Vaclovo Verikaitis, "Čiurlionio" ansamblio kanklių orkestras, vadovaujamas Onos Mikulskienės ir jungtinė tautinių šokių grupė iš Conn. ir New Yorko, vadovaujama Hartfordo "Berželio" vadovės Dalios Dzikienės. Tautinių šokių muziką atliks pučiamųjų instrumentų ansamblis. Jam orkestraciją parašė ir vadovaus muzikas Jurgis Petkaitis.

Kovo 3 d., 6 val. v. įvyks iškilmingas banketas su šokiais "La Renaissance" klube East Windsor.

Kovo 4 d., 2 val. popiet bus koncertuota mišios Šv. Juozapo katedroje, 140 Farmington Ave. Jas aukos Hartfordo arkivyskupas John F. Whealon, padedamas daugelio vyskupų ir kunigų. Mišių metu giedos solistas Vaclovas Verikaitis su 5-kių lietuvių parapijų jungtiniu choru. Muzikos vadovas bus Jurgis Petkaitis.

Per visą kovo mėnesį Conn.

ROCHESTER, N.Y.

Šv. Kazimiero šventė

Rochesterio lietuvių Šv. Jurgio parapija irgi rengiasi minėti Lietuvos karaliai šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį. Minėjimas bus kovo 3-4.

Kovo 3, šeštadienį, minėjimas vyks parapijos salėje. Tos dienos programoje pagrindinę vietą užims muz. Dalios Viskontienės vadovaujamas Volungės choras iš Toronto.

Sekmadienį, šv. Kazimiero dieną, minėjimas bus tęsiamas bažnyčioje. Čia per iškilmingas mišias giedos tas pats Volungės choras. Pamokslas vietoje apie šv. Kazimierą kalbės daugelio istorinių knygų autorius rašytojas Juozas Kralikauskas.

Rochesterio ir apylinkių lietuviams bus labai gera proga ne tik dvasia ir mintimi suartėti su mūsų tautos globėju šv. Kazimieru, bet kartu pasidžiaugti vienu iš pačių geriausių mūsų chorų ir iš arčiau pažinti rašytoją, kuris visą savo talentą skiria lukštentį mūsų istorijos žymiąsias asmenybes.

Šeštadienį minėjimo pradžia 7 val. vak. Parapijos aikštėje pastatytos mašinos bus saugojamos. Sekmadienį iškilmingų mišių pradžia 11 val.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimą rengia Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenės apylinkė. Vasario 19, sekmadienį, 8:30 val. ryto pamaldos Šv. Alfonso bažnyčioje. Per mišias giedos Dainos choras. 1:30 val. popiet Lietuvių Namų didžiojo salėje bus iškilmingas banketas, į kurį pakviestas Marylando valstijos gubernatorius Harry Hughes, senatoriai ir kongresmanai, Baltimorės burmistras W. Donald Schaefer ir kiti žymūs asmenys. Vasario 26, sekmadienį, 2 val. popiet Lietuvių Namų didžiojo salėje bus paskaita ir meninė dalis. Rengimo komitetas visus kviečia dalyvauti pamaldose, bankete ir paskaitoje.

Lietuvių Svetainės šėrininkų metinis susirinkimas įvyko sausio 29 Lietuvių Namuose. Susirinkimui vadovavo Balys Brazauskas. Finansų apyskaitą pateikė Algis Veliuona. Išrinkti direktoriai, kurie išrinks naują valdybą.

Lietuvių Postas 154 vasario 5 surengė specialias pamaldas Šv. Alfonso lietuvių parapijos bažnyčioje už keturis JAV karo kapelionus, tragiškai žuvusius 1943 vasario 3. Jie paaukojo savo gyvybes S.S. Dorchester laive, kad kiti kareiviai galėtų išsigelbėti.

Šv. Vardo draugijos nariai vasario 5 United Auto Workers salėje buvo surengę metinį jautienos kepsnių balių. Pelnas paskirtas parapijos naudai.

Jonas Obelinis

istorijos muziejuje, 231 Capitol Ave. vyks lietuvių kultūrinė paroda, į kurią įėjimas bus nemokamas.

Koncerto bilietus (nuo \$4.00 iki \$15.00) prašoma iš anksto užsisakyti pas J. Gursky tel. 203 929-0100, o banketo (po \$25.00) pas I. Belanger 203 229-4802. Kambarius galima užsisakyti "Parkview Hilton" viešbuty, 1 Hilton Plaza, 203 249-5611. Reikia paminėti "Commemoration of St. Casimir", kad gauti papigintai. Dėl bendrų žinių skambinti pirm. I. Budriui 203 693-0164. Šio minėjimo komitetas kviečia visus iš arti ir toli aktyviai dalyvauti šv. Kazimiero minėjime Hartforde.

Lionginas Kapeckas

Hartfordo ir netolimose apylinkėse yra devyni lietuvių valdomi viešbučiai nuo 15 iki 42 kambarių dydžio. Tolimiausias nuo Hilton yra 16 mylių atstume, bet kiti tik 3-5 minučių nuotoly, vykstant su automobiliu. Lietuvių viešbučiai pasižymi ypatinga švara, o kainos daug žemesnės.

NEWARK, N.J.

Pasirengimai tautinių šokių šventei

LB N.J. apygardos valdybos iniciatyva sausio 25 Švč. Trejybės parapijos salėje buvo sukvietas LB apylinkių atstovų ir tautinių šokių grupės Liepsna šokėjų tėvų pasitarimas dėl Liepsnos dalyvavimo liepos pradžioje Cleveland, Ohio, įvykstančio tautinių šokių šventėje.

Grupė intensyviai ruošiasi šokių šventėje dalyvauti, tačiau, kaip ir kitom grupėm, teks susidurti su nemažom kelionės išlaidom. Išlaidom sumažinti numatyta balandžio 8, sekmadienį, dienos metu, po Švč. Trejybės parapijos bažnyčioje 12 val. vykstančių mišių tos pat parapijos salėje suruošti renginį šokėjų kelionės išlaidom sumažinti. Programą pažadėjo paruošti grupės šokėjai, o visiem kitiem reikalom atlikti buvo pasiskirstyta tarp pasitarime dalyvavusiųjų.

Reikia tikėtis, kad N.J. lietuvių visuomenė šį renginį parems gausiu dalyvavimu, nes ši grupė per daugiau kaip 10 savo veiklos metų ne tik atlikdavo dalį programos tautinių švenčių minėjimuose, bet ir kitais būdais prisidėdavo prie mūsų kultūrinio gyvenimo pajavairinimo. Jai, kaip vienintelei organizuoto jaunimo grupei New Jersey valstijoje, dažnai tekdavo atstovauti lietuviams N.J. valstijos valdžios, apylinkės universitetų ir įvairių amerikinių organizacijų rengiamuose festivaliuose ar šventėse.

Reikia pasakyti, kad atsidėjusių grupių vadovų, kaip Birutės Vaičiūnaitės, Debie Didžbalytės ir Rūtos Mickūnienės, vadovaujama grupė visur tinkamai lietuviams atstovavo ir dėl to nuolat visur buvo kviečiama tautinius šokius demonstruoti.

Šiuo metu grupei vadovauja vėl Birutė Vaičiūnaitė, o jai talkina rūpestingas grupės šokėjas Algirdas Brazinskas.

K.J.



Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimo Hartforde komitetas su talkininkais. Nuotr. James Valengavich

RENGINIAI KULTŪROS ŽIDINY

Kultūros Židinio priežiūros komiteto pirmininkas Antanas Mičiulis praneša, kad iki š.m. vasario 9 yra gauti šie patalpų užsakymai:

Vasario 19, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 66 metų sukakties minėjimas 3 val. po pietų. Rengia New Yorko ALTos skyrius.

Kovo 10, šeštadienį, pasiruošimas Kaziuko mugėi.

Kovo 11, sekmadienį, New Yorko skautų tradicinė Kaziuko mugė. 12 val. pamaldos, po to mugės atidarymas, skautų sueiga, rankdarbių išpardavimas, vaisės ir užsiėmimai.

Balandžio 7-8, dail. VI. Žiliaus meno paroda mažojo salėje. Ren-

NAUJAUSI LEIDINIAI

Darbininkų spaudos kioskas šią savaitę platinimui gavo šiuos naujus leidinius:

Aušra, Lietuvoje leidžiamas pagrindinio laikraščio 1979 ir 1980 metų numeriai, sudėti į vieną tomą, suredagavo ir vardų rodyklę sudarė Jonas Dainauskas. Kaina 6 dol.

Eglė Juodvalkė — Pas ką žiedas žydi, pirmoji šios talentingos poetės poezijos knyga. Kaina 6 dol.

Kazys Bradūnas — Priešai, eilėraščių knyga. Kaina 6 dol.

Marijus Blynas — Nostradamus ir pranašystės ir Erdvės paslaptys, iliustruota įvairių planetų nuotraukom, piešiniais. Kaina 5 dol.

Marijus Blynas — Lietuvos senovės paminklai, gausiai iliustruota. Kaina 10 dol.

Visas šias knygas galima gauti Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

gia skaučių organizacija.

Balandžio 14, šeštadienį, Lietuvių Atletų Klubu bingo grupės susirinkimas ir vakariėnė mažojo salėje.

Balandžio 28, šeštadienį, Laisvės Žiburio radijo pavasario koncertas ir balius.

Balandžio 29, sekmadienį, tradicinis Atvelykio vaisių stalas. Rengia Liet. Moterų Federacijos N.Y. Klubas.

Balandžio 29 taip pat įvyks KASOS Kredito Unijos metinis susirinkimas popiet mažojo salėje.

Gegužės 5, šeštadienį, Tautos Fondo suvažiavimas dienos metu apatinėse patalpose.

Gegužės 6, sekmadienį, tradicinė madų paroda. Rengia BAL-FAS, New Yorko skyrius.

Gegužės 19, šeštadienį, Moterų Vienybės 50 metų jubiliejaus vakaras.

Gegužės 20, sekmadienį, tradicinė Kultūros Židinio pavasario šventė — pamaldos, gegužinė ir pasilinksminimas.

Birželio 2, šeštadienį, Perkūno vyrų choro 20 metų sukaktuvės koncertas.

Birželio 3, sekmadienį, Mairo-

DVYNUKAI ŠALČIAI DAINUOJA VOKIETIJOJ

Astra ir Andy Šalčiai, dvynukai dainininkai Vokietijoje, yra įdainavę dvi plokšteles: Pavasaris ir Nauja diena. Ten įrašyta rečiau girdimos lietuviškos dainos, kai kurios pritaikytos šokiui. Abi plokštelės vėl gaunamos Darbininko administracijoje. Kiekvienos plokštelės kaina po 10 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Kreiptis adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

nio šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

Birželio 30, šeštadienį, privataus pobūvis didžiojo salėje.

Rugsėjo 9, sekmadienį, Šv. Kazimiero mirties 500 metų minėjimas.

Spalio 13, šeštadienį, Kultūros Židinio korporacijos (Lithuanian Cultural Center Inc.) metinis susirinkimas.

Spalio 20, šeštadienį, Maironio mokyklos rudens balius.

Prašoma įsidėmėti, kad šiemet dėl susidariusių sąlygų yra atšauktas tradicinis kaukių balius, bet po trumpo pertraukos vėl sugrįžta visada populiari BALFO madų paroda.

Užsakytojų dėmesiui pranešama, kad parengiam kėdės ir stalai bus sustatomi bei nuimami be atskiro užmokesčio. Rengėjai turi tikti bent dvi dienas iš anksto prižiūrėti pranešti kaip ir kiek stalų ar kėdžių reikalinga sustatyti.

Su patalpų užsakymais prašoma iš anksto kreiptis į administracijos raštine 355 Highland Blvd. (Židinio kieme), tel. 235-8386, arba vakarais skambinti A. Mičiuliui, tel. 441-1131.

Aukos už salę ir visos kitos aukos Kultūros Židiniui bus nurašomos nuo mokesčių, jeigu čekiai bus rašomi Lithuanian Cultural Center vardu.

Kultūros Židinio Valdyba

— Dienraštis "St. Petersburg Independent" spausdina labai vertingus Kay Masters vedamuosius straipsnius, kuriuose stipriai ginami Sovietų Sąjungoje kankinami politiniai kaliniai. Vienas vedamasis paskirtas Robertui Grigui, kuris, pašauktas į Sovietų kariuomenę, atsisakė daryti sovietinę priesaiką. Skelbiami kalinamų lietuvių adresai ir raginama kaliniam rašyti laiškus.



— Londone Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks Westminster Cathedral Conference Centre salėje vasario 18, šeštadienį, 6:30 val. vak. Meninė dalyvauva Paryžiuje gyvenanti solistė Jolanta Vaičiūtė-Goutt, bus parodos ir bendras priėmimas svečiam ir lietuviškai visuomenei. Rengia DBLS ir DBLJS.

— Paryžiaus lietuvių Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą rengia vasario 18 Paryžiuje.

— Toronto, Ont., Vasario 16-osios minėjimas įvyks vasario 19, sekmadienį, 4 val. popiet Anapilio salėje. Pagrindinis kalbėtojas lietuvių kalba bus prof. dr. Antanas Klimas iš Rochester, N.Y., anglų kalba — Sinclair Stevens. Meninę dalį atliks Clevelando vyrų oktetas ir Toronto jaunimo ansamblis Gintaras.

— Denver, Colo., Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks kovo 18, sekmadienį, 1 val. popiet Applewood County Club patalpose, 14001 West 32nd Ave. Pagrindinis kalbėtojas bus iš Washingtono atvykęs Andrius Eiva-Eitavičius. Meninę dalį atliks "Rūtos" šokėjų grupė ir Denverio lietuvių choras, vadovaujamas Rimu Vaitaičio.

— West Palm Beach, Fla., lietuvių šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktį rengiasi minėti balandžio 12 Jono Beach metodistų bažnyčioje. Paskaitą skaitys rašytojas Juozas Kralikauskas, svečias iš Toronto. Meninę programą dalį atliks sol. Ona Jameikienė iš Palm Beach Shores, Fla. Po iškilmių bus bendri pietūs.

— Dayton, Ohio, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas vasario 19. Pamaldose ir minėjime dalyvaus Clevelando skautų vokalinis vienetas "Budėk", vadovaujamas A. Bielskiaus. Paskaitą skaitys Marija Smilgaitė iš Chicagos. Minėjimą rengia Lietuvių kultūrinis komitetas, kuriam vadovauja Elinor Sluzas.

— Cleveland, Ohio, šv. Kazimiero mirties 500 metų minėjimas įvyks kovo 4. Rengia Dievo Motinos parapija savo salėje.

— Kun. dr. Valdemaras Cukuras, Nekalto Prasiidėjimo Marijos seserų kapelionas Putname, Conn., yra pakviestas ir sutiko į jį naująją Ateitininkų Federacijos valdybą kaip dvasios vadovą.

— Dr. Kajetonui Čeginskui, gyvenančiam Miunchene, Vokietijoje, ir vadovaujančiam Liberty radijui, paskirta visuomenininko 500 dol. premija. Premijos mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis. Premijai kandidatą išrinko Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos sudaryta komisija.

— Kaziuko mugė, rengiama Chicagos skautų, įvyks kovo 4.

— Užsienio baltų politinę veiklą uoliai seka rusų spauda. Išvardinant eilę baltų veikėjų, sausio 18 Maskvos "Izvestija" paskelbė straipsnį "Netvirta korta". Kritikuojamas prezidento Reagano administracijos palankumas baltų klausimam ir veiklai.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Vitėnas, Oxon Hill, Md., K. Zaronskis, So. Euclid, Ohio, T. Buguliskis, Philadelphia, Pa. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam Naujiesiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ.

| KELIONĖS NR. | IŠVYKSTA | GRĮŽTA | KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO |
|--------------|-------------|--------------|------------------------------------|
| 401 | Gegužės 30 | Birželio 9 | \$ 1394 |
| 402 | Birželio 13 | Birželio 23 | \$ 1566 |
| 403 | Birželio 27 | Liepos 7 | \$ 1566 |
| 404 | Rugpjūčio 8 | Rugpjūčio 18 | \$ 1566 |
| 405 | Gruodžio 26 | Sausio 5 | \$ 1175 |

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS RYGOJ, 3 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 14 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ.

| KELIONĖS NR. | IŠVYKSTA | GRĮŽTA | KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO |
|--------------|-------------|--------------|------------------------------------|
| 410 | Gegužės 30 | Birželio 13 | \$ 1538 |
| 411 | Birželio 13 | Birželio 27 | \$ 1710 |
| 412 | Birželio 27 | Liepos 11 | \$ 1710 |
| 413 | Rugpjūčio 8 | Rugpjūčio 22 | \$ 1710 |

Į kainą įskaitoma kelionė Finnair lėktuvu, trys valgiai Pabaltijo kraštuose, kelionė MS George OTS laivu iš Helsinkio į Taliną ir atgal, sutikimo vakariėnė Helsinky ir pusryčiai, Pabaltijo kraštuose kasdien dvi apžiūrėjimo ekskursijos, įskaitant Kauną ir Trakus. Keleiviai nakvos Helsinky Tomi, Taline Viru, Rygoj Latvija ir Vilniuj Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmenišką susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016



OBERAMMERGAU 1984

11 DIENŲ — BAVARIJA, AUSTRIJA IR KALNAI

Kelionė A-1: gegužės 19 - 29 \$1,549
Aplankoma Miunchenas, Spitzingsee, Salzburg, Viena, Insbrukas ir Kristaus Kančios vaidinimas Oberammergau

10 DIENŲ — PILYS, KATEDROS IR REINAS

Kelionė B-2: birželio 30 - liepos 9 \$1,579
Plaukiama Reino upe, aplankoma Ruedesheim, Heidelberg, Wuerzburg, Nuernberg, Rothenburg, Salzburg, Miunchenas ir Kristaus Kančios vaidinimas Oberammergau

5 DIENOS — ILGO SAVAITGALIO KELIONĖS

Keliaujantieji Europoj arba grįžtantieji iš kelionės Lietuvoj Frankfurte gali pasirinkti vieną iš trijų ilgo savaitgalio kelionių aplankyti Miuncheną ir Kristaus Kančios vaidinimą Oberammergau.

Kelionė D-5: birželio 22-26 \$ 439
Kelionė D-6: liepos 20 - 24 \$ 439
Kelionė D-7: rugpjūčio 17 - 21 \$ 439

2 naktys Oberammergau, 2 naktys Miunchene

Visos kelionės su LUFTHANSA via JFK & Boston

Dėl brošiūros ir kitų informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MASS. 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanijų, novenų. Tinka ir patiems pasimelsti ir kitiems padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: **DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207**

Prašau pratesti prenumeratą 1984 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metams.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Sutaupysite pirkdami pas mus tauriuosius ir gaivinančius gėrimus

UŽSAKYTI GALIMA VIENINTELĖJE LIETUVIŠKOJE LIKERIO PARDUOTUVĖJE "VANDA"

Atsiimti galima "Lito" būstinėje adresu:

86-01 114th St.
Richmond Hill, N.Y.

Skambinti telefonais: 212 441-2811 arba 516 997-7655



Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridodamas dar 1 dol.

NUOTAIKINGA PLOKŠTELĖ

Dainuok ir šok. J. Nakutavičiaus su Dana Summers-Struigaite, palydint orkestrui "Lietuva", įdainuota: Ateisiu, mergužele, ateisiu, Sapnų pilis, Krin-ta lapai, Myliu, Fernando karčiama, Kur gimtinė mylima, Pirmosios gėlės, Ispaniškos akys, O kam žg tu pabeldei, Gera būti žmogum. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridodamas 1 dol.

Ši ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, naujausios lietuviškos knygos ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

PLOKŠTELĖ IŠ VOKIETIJOS

Kur bakūžė samanota. Solisto Ričardo Daunoro įdainuotos dainos ir arijos. Pirmoj pusėj: Kur bakūžė samanota, Auki, berželi, Anoj pusėj Dunojėlio, Ėsk, karvute, Augau aš pas tėvelį, Neturiu aš namelių, Šią naktelę, per naktelę, Išėjo tėvelis į žalią girelę, O, gimtine. Antroj pusėj arijos iš L. van Beethoven, W.A. Mozart, A. Thomas, G. Verdi kūrinių. Su persiuntimu gaunama už 12 dol. Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdėliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS KNYGOS

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos mūšas į antinacinę rezistenciją. Minkštasis viršeliais 12 dol., įrišta — 15 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydūnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Įrišta. 14 dol.

A. Saudargienė, Vėjas iš Rytų. Kelionės aprašymai, įrišta. 5 dol.
K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant, Tylos dovana. Lyrika. Po 4 dol.

Stasys Santvaras, Buvimo pėdsakai, aštuntoji lyrikos knyga. Įrišta 8 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknis. Romanas. 10 dol.
R. K. Vidžūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės. 7 dol.

Iz. Straukas, Nuo Linkuvos iki Čikagos. Atsiminimai. 8 dol.
P. Melnikas, Pakirsta šaka. Romanas. Kietais viršeliais. 8 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

J. Ehret, Lithuania, The European Adam. Angliškai. 3.50 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatikano mintys ir lietuvių susirinkime. Kietais viršeliais, 6 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai, eilės. 6 dol.

K. Kaminskas, Po svetimu dangum, eilėraščiai. 4 dol.

Persiuntimui pridodamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinkiniai raštai. I ir II tomas. Įrišti į kietus viršelius. Už abu toms 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

E. Juciūtė, I garkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Įrišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Įrišta. 8 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis, eilėraščiai. 4 dol.

J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinių straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiūsis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didesnio formato, įrišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrišta. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrišta. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II, III ir IV tomai. Įrišti. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanuskas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridodamas 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

TEISINIAI PATARIMAI

(atkelta iš 4 psl.)

tai pranešti miesto valdybai registruotai laišku. To nepadarėm. Todėl miestas mum, girdi, dabar nieko nėra skolingas.

Mano susižeidimas pasirodė rimtesnis, negu manėm. Vienas pirštas pasiliko ir, anot daktaro, pasiliks kreivas. Mes negalim suprasti, kodėl sužeistam asmeniui duodamas toks trumpas laikotarpis per kurį jis turi pranešti apie savo nelaimingąjį įvykį. Juk pirmoj eilėj žmogui rūpi gydytis, o ne bylinėtis.

Mum atrodo, kad mūsų dukters bosas nežino savo reikalo ar nenori apsiimti mūsų bylą ginti, nes jam turbūt būtų nepatogu iš mūsų imti pinigų, kadangi dukterė pas jį jau ilgokai dirba. Gal Tamsta mum patartumei?

ATSAKYMAS

Visų valstijų įstatymai numato, kad asmuo, kuris susižeidžia ant valdžios "vienetui" (miestui, apskričiai arba pačiai valstijai) priklausančio kelio (public way), turi apie tai pranešti registruotai laišku atitinkamam valdžios vienetui per palyginti trumpą laikotarpį. Kai kuriose valstijose tas laikotarpis yra 30 dienų, kai kuriose tik trys savaitės, o kai kur dar trumpesnis. Taip yra daroma todėl, kad tikimasi tokiu būdu išvengti nepagrįstų nusiskundimų (claims) ir kad atitinkamam valdžios vienetui būtų duota progą tuoj pat ištirti, dėl kieno kaltės nelaimė yra įvykusi (negligence).

Tamstų advokatas Tamstas visai teisingai painformavo. Toks pranešimas įstatymų numatytu laiku yra būtinas, kad būtų apsaugotos sužeistojo teisės kreiptis teisman, jei jis to norėtų. Teisiškai tai vadinama "prerequisite"; tai reiškia, kad, jei sužeistasis asmuo nepraneša, kam reikia, per reikalaujamąjį laikotarpį, jis nustoja teisės kreiptis teisman, ieškodamas atlyginimo už savo susižeidimą.

Suprantu, kad Tamstom skaudu, jog taip įvyko. Tačiau, kaip visi žinom, negalime pasi-

teisinti įstatymo nežinojimu. Būtų buvę Tamstom pravartu tuoj po nelaimės paprašyti savo dukterį pasitarti šiuo reikalu su savo darbdaviu.

M.G., NEW YORKE

Tamstų klausimas nėra teisiško pobūdžio. Tamstos patys žinot, kad nėra patartina kištis į savo vaikų, t.y. suaugusių vaikų, asmeniškų reikalus. Jei Tamstų vaikai neprašo pagalbos, finansinės arba kitokios, tada, manau, nėra patartina jiems ją teikti. Tuo jiems neįteiktis. Jei ateis toks laikas, kad jie patys prašys Tamstų pagalbos, tada bus laikas apie tai pagalvoti. Kitaip vaikai nei Tamstų, nei Tamstų "pagalbos" neįvertins.



Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės

34-osios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks balandžio 28-29 Toronte, Ont., Kanadoj. Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo nutarimu ir centro valdybos pavedimu žaidynes vykdys Kanados sporto apygarda, talkinant Toronto LSK Vyčio ir PPSK Aušros sporto klubam, per specialiai sudarytą organizacinę komitetą.

Žaidynių programoj bus 1984 m. Š. A. lietuvių krepšinio, tinklinio, šachmatų ir stalo teniso pirmenybės.

Preliminarinė registracija visom varžybom turi būti atlikta iki kovo 1 šiuo adresu: Rimvydas Sonda, 158 Howard Park Ave., Toronto, Ont. M6R 1V6. tel. 416 769-0671.

Smulkesnės informacijos praneštos visiem ŠALFASS-gos klubam. ŠALFASS-gai nepriklausą vienetai bei individai dėl informacijų prašomi kreiptis į R. Sondą.

Dalyvavimas žaidynėse yra atviras visiem Š. Amerikos lietuvių sporto vienetaim, komandom ir individam, atlikusiem metinę 1984 registraciją ŠALFASS-goj.

ŠALFASS-gos
centro valdyba



KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
79-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421
TEL. 212 296-1162

FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

LIETUVIŲ KASA LIETUVIAM

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

Skyriai Chicagoje, Ill. ir St. Petersburg, Fla.

— Kiekviena taupoma sąskaita KASOJE apdrausta iki 100,000 dolerių.

KASA už paprastas taupomas sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius dabar moka 11%

Už didelius ir mažus Certifikatus duoda kiek galima aukščiausius procentus.

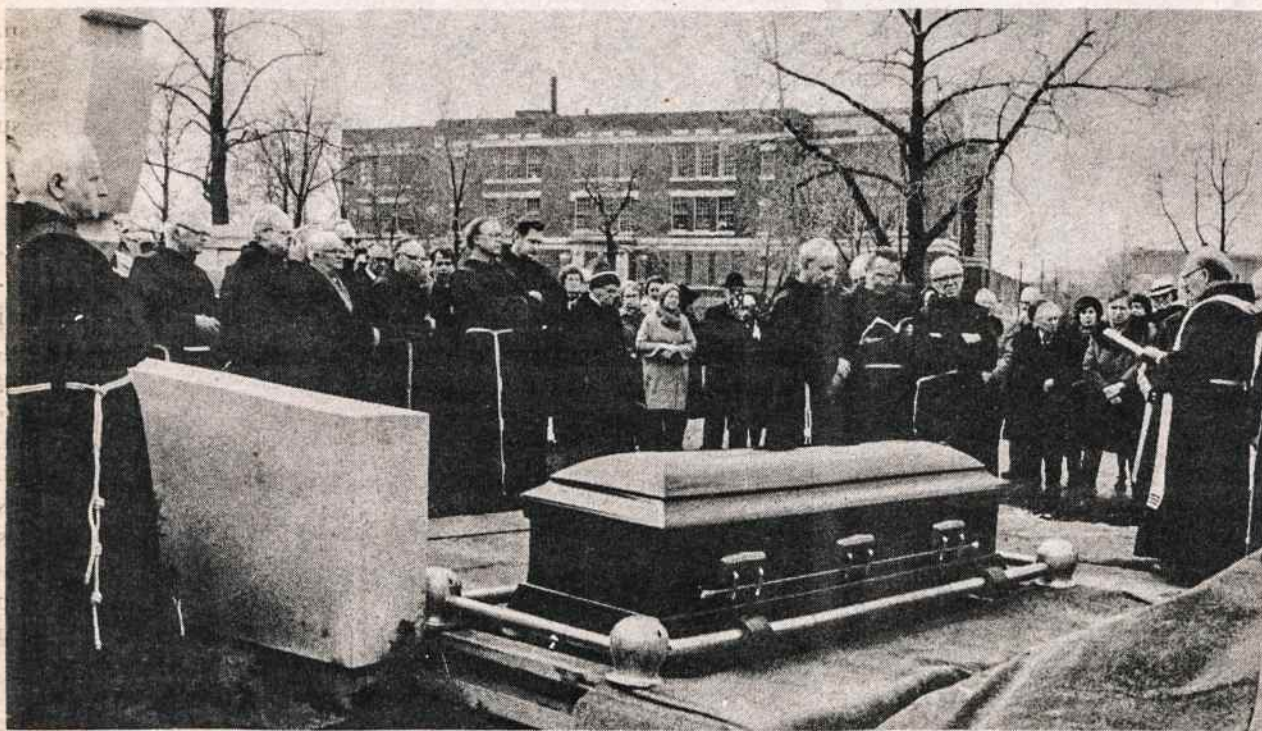
Visiems nariams lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgicijus.

Tiesioginiai priima arba keičia Social Security pensijos čekius.

Duoda Money Orders ir keičia asmeniškų arba algos čekius.

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Visus kviečiame dėti santaupas į lietuvišką KASĄ.



Tėvo dr. Viktoro Gidžiūno, OFM, laidotuvės Šv. Jono kapinėse. Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, kalba maldas. Nuotr. L. Tamošaičio

Mūsų geram draugui, agronomui
A.A.

TADUI TALLAT-KELPŠAI

mirus, visiems jo giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Li, Kęstutis Valiūnai ir šeima

Brangiam Tėvui ir Broliai

A.A.

TADUI TALLAT-KELPŠAI

staiga mirus, giliam skausme jungiamės ir nuoširdžią užuojautą reiškiamė velionio dukrai Vitai Matusaitienei, seseriai dr. Irenai Giedrikienėi, jų šeimoms bei giminėms ir artimiesiems.

*Marija Slavinskienė
Elena Damijonaitienė*

Brangiam draugui

A.A.

TADUI TALLAT - KELPŠAI

taip staiga ir netikėtai mirus, dukrą Vitą Matusaitienę su šeima, seserį dr. Ireną Giedrikienę su vyru Stasiu, močiutę Eugeniją Klupšienę ir visus artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime.

Genovaitė ir Kazys Trečiokai

A.A.

Agr. TADUI TALLAT-KELPŠAI

mirus, dukrai Vitai Matusaitienei su šeima, seseriai dr. Irenai Giedrikienėi su vyru, Lietuvoje esantiems broliui Kazimierui ir seseriai Janinai su šeimomis ir kitiems velionio giminėms reiškiamė gilią užuojautą.

*Povilas ir Elena Mikšiai
Lilija Petrikonienė
Ringailė Zotovienė
Kazimiera ir Vladas Žiliai
Pilypas ir Albina Pilypavičiai
Nelė ir Antanas Steponauskai
Irena ir Eugenijus Manomaičiai
Marija ir Vytautas Oniūnai
Bronė ir Bronius Oniūnai*

PADEKA

Gruodžio 23 Kearny, N.J., mirė mano mylimas vyras
JONAS TUMAS.

Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie jį lankė ligoninėje, o jam mirus, lankė koplyčioje, dalyvavo laidotuvių mišiose ir palydėjo į amžino poilsio vietą. Dėkoju visiem už gėles, užprašytas mišias bei užuojautos pareiškimą. Dėkoju kun. D. Pociui, ligonį lankiusiam ligoninėje ir suteikusiam ligonių sakramentą. Dėkoju Šv. Vardo dr.-jos nariam, sukalbėjusiem rožančių šermeninėje. Ypatinga mano padėka Vaclovui ir Stefanijai Ramanauskam, kurie su tikra meile ir nuoširdumu lankė Joną ligoninėje, stengėsi palengvinti jo kančią ir jį paguosti. Dėkoju Stefanijai už visokeriopą globą.

Nelle Tumas



Lietuvių kredito unija Taupa

Bostone Lietuvių federalinė kredito unija Taupa pradėjo trečiuosius metus. Pradėjo iš nieko, nes lietuviai savo santaupas dėjo į bankus. Daugelis ir dabar nenori nutraukti ryšio su savo banku. Nepaisant to, Taupa jau turi kapitalą \$1,250,000. Tai yra todėl, kad žmonės pamatė, jog Taupa moka aukštesnius procentus negu bankai. Palyginimui su bankais: Taupa moka paprasta sąskaita 8% - 8.30%, Money market sąskaita (inešus nemažiau \$2,500 — 9% - 9.38%, lakštai (certificates) inėšus nemažiau \$500 3 mėn. — 9.50% - 9.92% ir t.t.

Kodėl Taupa gali mokėti aukštesnius procentus negu bankai? Dėlto, kad Taupos išlaidos yra mažesnės. Visa Taupos valdyba yra neapmokama. Labai mažas atlyginimas mokamas sąskaitininkam — treasurer. Gi bankų valdyba ir tarnautojai yra gerai apmokami.

Taupa taip pat duoda paskolas: asmenines už 14.50%, naujiem automobiliam pirkti — 13%, o vartotiem — 14%, namų

remontui 3 metams — 13.50%, 5 metams — 14% namų pirkimui (mortgages) — 13.50%. Paskolų procentai yra panašūs į bankų, bet Taupoje nereikia mokėti punktų (bankuose iš anksto reikia sumokėti tam tikrą dalį procentų).

Lietuvių kredito unijoje Taupoje, kaip ir bankuose inai yra federalinės valdžios apdrausti iki \$100,000. Nėra jokios rizikos, kad pinigai gali žūti. Visos federalinės kredito unijos yra valdžios priežiūroje ir jos tikrinamos.

Kredito unijų tikrieji šeiminkai yra nariai — taupytojai. Kredito unija pagal valdžios potvarkį privalo sušaukti kasmet unijos narių susirinkimus. Susirinkimuose kredito unijos valdyba duoda pilną visų metų veiklos apyskaitą, o taip pat priimamas veiklos planas sekantiem metams. Susirinkimo metu išrenkama pusė valdybos, o kita pasilieka dar metams. Tai yra todėl, kad būtų pastovumas. Tokios yra taisyklės.

Dabar Taupos valdybą sudaro: prezidentas Romualdas Veitas, viceprez. Vytautas Eikinas, izdininkai Thomas Ashmanskas ir Rita Kapočūtė, sekr. Birutė Šležienė, nariai: Gintaras Čepas, Šarūnas Norvaiša, Vitas Rasy, kredito komisija — Danutė Izbickienė, Aleksandras Chaplikas, Dana Eikiniene ir Gintaras Subatis. Revizoriai: Antanas Januška ir Vytautas Jurgėla.

Taupos narių metinis susirinkimas įvyks kovo 10 d. 7:30 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje. Kviečiami ne tik nariai, bet ir visi lietuviai. Be pačios unijos darbo programos, dar bus ir prelegentas — svečias, kurio kalba yra nebūtinai apie pinigus, bet gali būti apie politiką, kultūrą ar ką kita.

Komp. J. Kačinskas apie smuikininką I. Vasyliūną

Lašvės Varpas dar kartą grįžo sausio 29 programoje prie smuikininko Izidorius Vasyliūno mirties sukakties metinių, kurias jis paminėjo 1983 gruodžio 18. Šį kartą buvo perduotos ištraukos iš komp. Jeronimo Kačinsko kalbos, pasakytos sausio 22 Šv. Petro lietuvių parapijos salėje po bažnyčia So. Bostone.

Savo kalboje komp. J. Kačinskas tarp kitko pabrėžė: "Daugelis Bostono, ypač jaunimo amžiaus lietuvių nepažino Izidorius Vasyliūno kultūrinio įnašo į Bostono lietuvių bendruomenės gyvenimą... Kviečiamas niekada neatsisakydavo savo menu prisidėti arba ir pats užpildyti įvairius lietuvių renginius, nereikalaujamas už tai jokio atlyginimo... Didžiausias jo dėmesys buvo skirtas lietuvių muzikai. Nebuvo kūrinio (daugumoje sonatos) smuikui, lietuvių kompozitoriaus parašyto išėivijoje, kurio jis nebūtų atlikęs. Lietuvių muziką jis ne tik mėgo, bet tiesiog gerbė ir vengdavo ją kritikuoti. Sakydavo, jei kompozitorius taip parašė, reiškia jis taip norėjo ir jį reikia atlikti tokią, kokia ji yra... Jei ne Izidorius Vasyliūnas, gal čia, Amerikoje, visai nebūtume turėję progos išgirsti lietuviškos smuiko literatūros. Esant milžiniškai meno kompeticijai, ir pačių amerikiečių ir kitų tautų sukurtų veikalų gausai, lietuviui prasiskverbtį į viešumą yra sunku. Taigi, Izidorius Vasyliūno lietuviškos muzikos demonstracija gyvu atlikimu itin vertintina"...

Koncertas parapijos salėje

Sekmadienį, vasario 26, 11 val. po mišių Šv. Petro lietuvių parapijos salėje po bažnyčia, So. Bostone, įvyks meninė muzikos valandėlė. Bus atliekama Robert Schumann'o Fantazija Op. 88 fortepionui, smuikui ir violončelei. Kūrinys susideda iš 4 dalių: Romanze, Humoreske, Duett ir Finale. Atlieka: Andre Ryan — smuikas (Berkeley), Brian Capouch — violončelė (Longi School, Cambridge) ir Jeronimas Kačinskas — fortepionas.

Susirinkimas ir paskaita

LMF Bostono klubo susirinkimas įvyks vasario 25 d. 2:30 val. popiet Lietuvių Piliečių D-jos mažojo salėje už baro. Bus įdomi rašytojo Stasio Sant-

ŠACHMATŲ ŽAIDYNĖS

Liet. Atletų Klubo šachmatininkai vasario 12 Kultūros Židinyje surengė individualines ir komandines žaidynes.

Individualines rungtynes laimėjo Edvardas Staknys, surinkęs 3 taškus. Antra vieta teko Arūnui Simonaičiui, — jis gavo 2 taškus. Trečią vietą pasidalino V. Kulpa, J. Vilpišauskas, A. Sakalas ir L. Kudžma.

Komandinėse varžybose laimėjo B Komanda 3:2. Ją sudarė E. Staknys, J. Vilpišauskas, A. Sakalas.

A komandoje žaidė: A. Simonaitis, V. Kulpa ir L. Kudžma.

Liet. Atletų Klubas šiom varžybom davė 50 dol., kurie buvo paskirstyti laimėtojų dovanom.

varo paskaita. Visi, ne tik narės, yra kviečiami pasiklausti paskaitos.

D. Sakaitės koncertas

Baltų draugija kovo 18, sekmdienį, 3 val. popiet First and Second Church of Boston salėje rengia pianistės Dalios Sakaitės koncertą.

Dalia Sakaitė pradėjo mokytis skambinti fortepijonu būdama 5 metų amžiaus. Jos mokytojas buvo pianistas Andrius Kuprevičius Clevelande. Toliau Dalia studijavo Hamburge, bakalauro laipsnį gavo Cincinnati konservatorijoje, o magistro laipsnį Manhattan School of Music. Šiuo metu D. Sakaitė dėsto Portledge School of Music Long Island, N.Y. (E.V.)

D. Mongirdaitė tarptautiniame koncerte

Solistė Daiva Mongirdaitė atstovavo lietuviams tarptautiniame kalėdinių giesmių koncerte Kennedy Building, Bostone. Solistė, pasipuošusi lietuviškais tautiniais drabužiais, atliko keletą lietuviškų kalėdinių giesmių. Jos laikysena ir interpretacija buvo stebėtinai graži. Buvo miela stebėti ją per televiziją.

Šią programą surengė Moniškos draugija, kurios pirminku yra John Miliun, Lietuvoje gimęs ir Lenkijoje ejęs mokslus.

Koncerte dalyvavo lenkų, ukrainiečių, lietuvių, korėjiečių, airių ir amerikiečių chorai, muzikiniai vienetai ir solistai. Iš visos programos pasirodyti televizijoje buvo išrinktos dvi solistės: lietuvaite ir italė. (E.V.)

E. Juciūtė Cambridge bibliotekoje

Elenos Juciūtės knygą "Igarikos naujamiestis" įsigijo Cambridge viešoji biblioteka ir ją patalpino Heritage bibliotekoje, esančioje 66 6th Street, Cambridge, Mass. Būtų gražu, kad lietuviai dažniau aplankytų šią biblioteką ir pasiteirautų lietuviškų knygų ir periodinės spaudos. (E.V.)

BOSTONO RENGINIAI

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas Bostone vyks vasario 19 So. Bostono Lietuvių Pil. D-jos salėje.

Kovo 5 d. atidaroma Elenos Vasyliūnienės dailės darbų paroda Cambridge Public Library. Paroda tęsis dvi savaites.

Kovo 18 3 val. popiet First & Second Church salėje Bostone įvyks Baltų D-jos rengiamas koncertas. Programą atliks pianistė Dalia Sakaitė.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmdieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

"Amber Holidays"



1984 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

| | | | |
|--------------|------------|--------------|-------------|
| Balandžio 18 | —\$1114.00 | Liepos 9 | — \$1618.00 |
| Gegužės 9 | — 1114.00 | Liepos 18 | — 1361.00 |
| Gegužės 14 | —1335.00 | Rugpjūčio 1 | — 1361.00 |
| Gegužės 30 | — 1361.00 | Rugpjūčio 13 | — 1528.00 |
| Birželio 11 | — 1315.00 | Rugsėjo 5 | — 1361.00 |
| Birželio 18 | — 1528.00 | Rugsėjo 17 | — 1127.00 |
| Birželio 20 | — 1361.00 | Rugsėjo 26 | — 1142.00 |
| | | Spalio 3 | — \$1268.00 |

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lyds vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite:
1 - 800 - 722 — 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atskiviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus. Prices are based on double occupancy and are subject to change

A.A.

AGOTAI STEPONAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnų Antaną Steponauską su šeima ir visus gimines bei artimuosius liūdesio valandoje giliai užjaučia

Bronė ir Bronius Oniūnai

Juno Beach, Fla.

A.A.

KAZIMIERUI KUPČINSKUI

Lietuvoje mirus, jo sūnų Aidą Kupčinską su šeima, kitus gimines bei artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

*P.V. ir A. Dubauskai
V. ir A. Grybai
A. ir V. Katinai
N. ir K. Šetikai*

A.A.

TADUI TALLAT - KELPŠAI

mirus, jo dukrai Vitai Matusaitienei, žentui Vidmui ir šeimai reiškiamė nuoširdžią užuojautą

Algis ir Zita Šauliai

Mylimam tėveliui

TADUI TALLAT-KELPŠAI

mirus, dukterį Vitą Matusaitienę su jos šeima, seserį dr. Ireną Giedrikienę su vyru ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

*Algimantas ir Teresė Gečiai su šeima
Danguolė Vizgirdienė ir vaikai
Antanas ir Aleksandra Masioniai*

DARBININKAS



Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: vasario 19, sekmadienį, 3 v. popiet Lietuvos nepriklausomybės minėjimas. Rengia New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba.

Lietuvos nepriklausomybės šventė bus minima vasario 19. Apreiškimo parapijos bažnyčioje koncelebracinės mišios bus 11 val. Pamaldų metu žodį tars ir Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Pamokslą pasakys kun. dr. Juozas Grabys iš Watervliet, N.Y. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Akademinė dalis bus 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Ten pagrindinę kalbą pasakys inž. Jonas Jurkūnas iš Chicago.

Senatorius Alfonse D'Amato dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės minėjime ir pasakys kalbą. Minėjimas bus vasario 19, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Rengia New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba.

Pietus vasario 19, Lietuvos nepriklausomybės minėjimo dieną, bus galima pavalgyti Kultūros Židinyje. Nuo 12 val. veiks apatinė virtuvė su lietuviškais valgiais. Visi kviečiami pasinaudoti šia paslauga ir pavalgyti pietus prieš minėjimą. Pietus ruošia Vacys Steponis.

Neringos ir Tauro tuntu sueigos nukeliamos iš vasario 18 į vasario 25. Visi skautai ir skautės turi uoliai lankyti sueigas ir ruošti Kaziuko mugei, kuri įvyks kovo 11.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus kovo 11, Kaziuko mugės atidarymo metu.

New Yorko ir New Jersey dantų gydytojų susirinkimas įvyks gruodžio 18. Visais balsais prrinkta ta pati valdyba: pirmininkė dr. Birutė Paprockienė, vicepirmininkė dr. Pelagija Leveckienė, išdininkė dr. Sofija Šližienė.

Kun. Ignas B. Mikalauskas, OFM, Londono, Ont., lietuvių parapijos veiklus klebonas, Darbininko spaudai palaikyti atsiuntė 100 dol. Nuoširdi padėka už spaudos darbo įvertinimą.

GREAT NECK, N.Y.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas

LB Great Necko apylinkės valdyba rengia Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą vasario 18, šeštadienį, 7 v.v. Elks klubo salėje. 47 Grace Ave. Great Necke. (Ten ir anksčiau buvo rengiami minėjimai). Mašinas galima palikti parkavimo aikštėje, Canterbury Road ir Linden Place, prieš salę. Invokaciją sukalbės Tėv. Placidias Barius, OFM. Pagrindinę kalbą pasakys Rasa Razzgaitienė, meninę programą atliks Great Necko jaunimas. Po visos programos bus bendros vaišės ir palinksminimas. Visi Great Necko ir New Yorko lietuviai kviečiami kuo daugiau dalyvauti. Vasario 19, sekmadienį, 1 val. popiet Šv. Aloyzo bažnyčioje bus aukojamos mišios už žuvusius ir kenčiančius dėl Lietuvos laisvės.

LITHUANIA 700 YEARS

(In English, 458 pages)

Parašyta A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviams, naudojančiam tik anglų kalbą. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas postage 1.50 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

ELIZABETH, N.J.

Minėsim Vasario 16

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Elizabete rengiamas sekmadienį, vasario 19. Jis prasidės mišiomis už Lietuvą 11 val. Šv. Petro ir Pauliaus lietuvių bažnyčioje, Ripley Place, Elizabete. Tuoj po pamaldų, apie dvyliką valandą, įvyks iškilmingas minėjimas parapijos salėje.

Minėjimo metu pagrindines mintis apie Lietuvos padėtį ir jos lūkesčius pasakys aktyvi visuomenininkė Rima Mironienė iš Philadelphia. Ši viešnia savo laiku yra smarkiai padirbėjusi prie teksto filmui The Defection of Simas Kudirka paruošimo. Meninę programą atliks dainininkas Gabrielius Mironas, irgi iš Philadelphia, akomponuojant jaunai pianistei Frances Covalesky (Kavaliauskaitei).

Yra galimybė, kad taip pat pasirodys ir Dr. Kudirkos vardo šeštadieninės mokyklos mokiniai.

Po programos bus sudėtinis užkandis apatinėje salėje.

L. B. Elizabetho apylinkė nuoširdžiai kviečia visus ir visas kuo daugiau minėjime dalyvauti.

Elizabeth, N.J., Šv. Petro ir Povilo parapija išleido metinę veiklos ir finansinę apyskaitą. Leidinys gausiai iliustruotas iš parapijos veiklos, draugijų ir brolių darbų. Klebonas šiuo metu yra kun. Petras Zemeikis. Jam talkina jau į pensiją išėjęs kun. Juozas Pragulbickas ir du dijonai — Henry Keturwitis ir Antanas Samalonis. Leidinį spausdino pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

Skulptoriaus Petro Vaškio skulptūros ir keramikos darbų paroda vyksta Rosenfeld galerijoje, 113 Arch Street, Philadelphia, Pa. Tel. 215 922-1376. Paroda atidaryta vasario 12, tęsis iki kovo 7. Išstatyti darbai sukurti 1982 - 1983 metų laikotarpy.

ŠV. KAZIMIERO JUBILIEJAUS KOMITETAS

New Yorko rugsėjo 9 bus minima šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis. Šiai iškilmei tinkamai atšvęsti yra sudarytas didelis komitetas. Buvo sukviesti įvairių draugijų bei organizacijų atstovai. Ir jie sudarė šį komitetą.

Garbės pirmininkas — prel. Pranas Bulovas, komiteto pirmininkas — Aleksandras Vakselis, vicepirmininkas — kun. Kazimieras Pugevičius, sekretorė — Malvina Klivečienė, išdininkas — Vincas Padvarietis.

Sudarytos įvairios komisijos įvairiems reikalams. Kun. K. Pugevičius rūpinasi spauda ir informacija, kun. Jonas Pakalniškis — pamaldomis Šv. Patriko katedroje, Algirdas Lukoševičius — jaunimo reikalams, Vincas Padvarietis — finansų telkimu, Renata Alinskienė — kvietimais, Romas Kezys — transportu, Kazimieras Bačasuskas — ceremonialu, Viktoras Ralys — menine programa, Aleksandras Vakselis — akademinė dalimi, Eugenija Kezienė — vaišėmis, pietumis, Jonas Adomėnas — tvarka salėje, Paulius Jurkus — scenos papuošimu.

Į komiteta dar įeina šie nariai: kun. Vytautas Palubins-

kas, Vida Jankauskienė, Petras Minkūnas, Marian Skabeikis, Jonas Klivečka, kun. Antanas Račkauskas, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Alfonsas Samušis, Apolonija Radziviėnienė, Petras Ažuolas, Marija Žukauskienė, Lionginas Drangauskas, Alphonse Marcel.

Iš viso komitete yra 27 asmenys.

Parduodama delikatesų krautuvė Richmond Hill rajone. Galima pirkti tik krautuvę arba ir visą namą. Klientų dauguma lietuviai, lenkai ir rusai. Dėl informacijų skambinti vakarais tarp 8 ir 10 val. 380-5285.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujais lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

Eglė Vainius, Real Estate pardavėja, dirba su R. T. Real Estate Agency, Inc., Bay Head, New Jersey. Tel. 295-9700 (namų tel. 295-8493). E. Vainienė priklauso prie South Monmouth ir Ocean County Multiple Listing Service. Įstaigų kreipiantis paminėti, kad norite būti E. Vainienės klientais.

Parduodamas dviejų miegamųjų butas - condominium. Seminole, Fla. Gerame stovyje ir prie krautuvė-bankų, kur patogus senesniems žmonėms pasitarauti. Tel. 1-813-360-3553.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00—843-6677.



Anicetui Simučiai, Lietuvos gen. konsului New Yorke, vasario 11 suėjo 75 metai. Ta proga iniciatorių komitetas jam surengė staigmenos pagerbimą. Nuotraukoje — rengėjai, programos dalyviai, svečiai ir sukaktvininkas. Sėdi Janina ir Anicetas Simučiai. Stovi iš k. P. Tutinas, Tėv. P. Baltakis, OFM, V. Ralys, V. Alksninis, A. Butkutė, R. Kezys, B. Malinauskienė, V. Žukauskas, Z. Jurys, P. Jurkus, A. Vakselis. Nuotr. K. Miklo

PAGERBTAS GEN. KONSULAS A. SIMUTIS JO 75 METŲ AMŽIAUS SUKAKTYJE

Lietuvos gen. konsului New Yorke Anicetui Simučiai vasario 11 suėjo 75 metai amžiaus. Iniciatyvos ėmėsi LB apygardos pirmininkas A. Vakselis — konsului nežinant surengti jam staigmenos pagerbimą. Renginio darbam į talką pasikvietė Vytautą Alksninį, Romą Kežį, Zenoną Jurį.

Laiškais sukvietė per 100 žmonių šeštadienio vakare į Kultūros Židinio žemutinę salę. Gi pačiam konsului Liet. Moterų Federacijos New Yorko klubas išsiuntė pakvietimą — atsilankyti į to klubo susirinkimą ir pobavį. Taip gen. konsulas, nieko neįtardamas, ir atvyko į Kultūros Židinį, kur jį pasitiko Mo-

GAUNAMAS PILNAS "AUŠROS" TEKSTAS

"Ausra", Lietuvos atgimimo laikraštis, pilnai perspausdintas dviejuose tomuose. Tai Lietuvių Istorijos Draugijos redaguotas leidinys. Du didžiuliai tomai, įrišti, kainuoja po 20 dol. Persiuntimui pridėdama po 1.50 dol. už kiekvieną tomą. Šis svarbus leidinys, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunami Darbininko administracijos, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Parduodamas skoningas lietuviškas tautinis kostiumas. Skambinti 296-0140.

terų klubo pirmininkė M. Žukauskienė ir įvedė į mažąją salę. Ten buvo užgesytos šviesos. Įėjus konsului, užsidegė visos šviesos ir visi stalai ėmė ploti ir šaukti valio. Konsulas buvo didžiai sujaudintas. Prisėgė jam gėlę ir poniai — korsažą ir pakvietė prie puošnaus stalo.

Vaišes pradėjo A. Vakselis trumpu žodžiu paaiškindamas, kodėl taip įvyko. Gen. konsulas A. Simutis tikrai to pagerbimo nenorėjo ir nieko nerengė, bet tai atliko šie iniciatoriai, kad galėtų drauge pasveikinti konsulą ir pasidžiaugti sukaktimi.

Invokaciją sukalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Toliau visam vakarui sumaniai vadovavo Romas Kezys. Buvo puiki vakarienė. Buvo sudaryta ir vakaro programa. Harmonijos kvartetas padainavo tris dainas: O tu, ieva, ievužė, Lietuvos laukai, Kur bėga Šešupė. Kvartetą sudaro: A. Butkutė, B. Malinauskienė, V. Ralys — vadovas ir P. Tutinas.

Sveikinimo kalbą pasakė Tėv. Paulius Baltakis ir įteikė dovanėlę — mirusio Tėvo Viktoro Gidžiūno ir visų pranciškonų vardu gintarinį Birutės kalną Palangoje. Vacys Butkys sveikino karo mokyklos aspirantų vardu, nes abu tuo pačiu metu tarnavo karo mokykloje. Jonas Valaitis sveikino Vienybės var-

du, Nijolė Ulėnienė — Maironio mokyklos vardu ir įteikė surašytą sveikinimą. Dr. Jonas Ulėnas prisiminė, kad jam padėjo parašyti darbą apie Lietuvą. Julius Vablaitis paskaitė rašinį — "Aš neturiu laiko". Dr. Petras Vileišis prisiminė kaip jis atvyko į Ameriką, kaip jį sutiko A. Simutis.

Po kalbų buvo pakeltos šampano taurės, sugiedota Ilgiausių metų. Visų svečių vardu įteikta dovana. Mddžiotojų ir žuvautojų klubo pirmininkas Vytautas Alksninis įteikė gražią meškerę. Vitalis Žukauskas, humoristas, papasakojo išdaigų juokų ir paskaitė V. Žilinskaitės feljetoną "Ideali žmona".

V. Alksninis, R. Kezys ir Z. Jūrys dar padainavo P. Jurkaus parašytą linksmą poemėlę apie gen. konsulo gyvenimą. Pabaigoje žodelį tarė ir solenizantas, padėkodamas visiems. Jis pasbrėžė, kad šią dieną jis švenčias tik savo šeimos tarpe, neinas į viešumą. Ir dabar čia visi susirinkę ir sudaro jo padidėjusią šeimą.

Po vaišių dar visi šnekučiavosi. Vaišes rengė E. Kezienė su savo štabu. Vaišės ir visas vakaras buvo tikrai puikiai suorganizuota ir praėjo jaukiai, neoficialiai, linksmai. Visi palinkėjo mielajam mūsų gen. konsului ilgiausių ir gražiausių metų. Įteiktas dar ir visų pasirašytas adresas. (p.j.)



LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO SUKAKTIES MINĖJIMAS

NEW YORKE IVYKS VASARIO 19, SEKMADIENĮ

11 val. — iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

3 val. popiet minėjimas Kultūros Židinyje.

Lietuvos gen. konsulo ANICETO SIMUČIO žodis
 U.S. senatoriaus ALFONSE D'AMATO žodis
 Pagrindinę kalbą pasakys JONAS JURKŪNAS iš Chicago
 Meninę programą atliks solistė RŪTA REGINA ŽYMANAITĖ-PETERS
 Akomponuoja Metropolitan operos dirigentas WILLIAM VENDICE
 Minėjimo programą praves RŪTA DRAGŪNEVIČIŪTĖ

Įėjimas 4 dol., moksleiviams tik 1 dol.

NEW YORKE AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA
 MALONIAI KVIEČIA VISUS MINĖJIME DALYVAUTI